

سورة لقمن

31. സുറതു ലുക്മാൻ

മക്കയിൽ അവതരിച്ചത് - വചനങ്ങൾ 34 - വിഭാഗം (റുകുള) 7

(27 മുതൽ മുൻ വചനങ്ങൾ മദീനയിൽ അവതരിച്ചതാണെന്നും പക്ഷമുണ്ട്.)

പരമ കാരുണികനും, കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(1) ‘അലിഫ്- ലാം- മീം’ (*)

الم ﴿١﴾

(2) വിജ്ഞാനപ്രദമായ വേദഗ്രന്ഥത്തിലെ സൂക്തങ്ങളാണിവ.

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾

(3) നന്മ പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്ക് മാർഗദർശനവും കാരുണ്യവുമായിട്ടത്രെ (അത് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്).

هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ﴿٣﴾

(4) അതായത്: നമസ്കാരം നിലനിറുത്തുകയും സകാത്ത് കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക്. അവരാകട്ടെ, പരലോകത്തിൽ വിശ്വാസമുറപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു (അങ്ങനെയുള്ളവർക്ക്).

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ

الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ

﴿٤﴾

(1) ‘അലിഫ്-ലാം-മീം’ (2) تِلْكَ അവ, ഇവ, അത് آيَاتُ الْكِتَابِ വേദഗ്രന്ഥത്തിലെ സൂക്തങ്ങളാണ്, ലക്ഷ്യങ്ങളാണ് الْحَكِيمِ വിജ്ഞാനപ്രദമായ, യുക്തിപൂർണ്ണമായ (3) هُدًى മാർഗദർശനമായിട്ട് وَرَحْمَةً കാരുണ്യമായിട്ടും لِلْمُحْسِنِينَ നന്മ ചെയ്യുന്നവർക്ക്,

(* ഇത്തരം അക്ഷരങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഇതിന് മുമ്പ് പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സൽഗുണവാന്മാർക്ക് ﴿4﴾ الَّذِينَ അതായത് യാതൊരു കുട്ടർ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ നമസ്കാരം നിലനിറുത്തുന്നു. وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ സകാത്ത് കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. وَهُمْ അവരാകട്ടെ بِالْآخِرَةِ പരലോകത്തെക്കുറിച്ച് هُمْ يُوقِنُونَ അവർ വിശ്വാസമുറപ്പിക്കുന്നു, ഉറച്ചു വിശ്വസിക്കുന്നു.

﴿5﴾ അക്കൂട്ടർ, തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാ **أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ**
 വികൽനിന്നുള്ള നേർമാർഗത്തിലായി **وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ**
 രിക്കും. അക്കൂട്ടർ, അവർ തന്നെയാണ് **﴿5﴾**
 വിജയികളും.

﴿5﴾ അക്കൂട്ടർ عَلَىٰ هُدًى നേർമാർഗത്തിലാണ്, മാർഗദർശനമനുസരിച്ചാണ് **﴿5﴾**
 الْمُفْلِحُونَ തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിൽ നിന്നുള്ള അക്കൂട്ടർ هُمْ അവർ തന്നെയാണ് **﴿5﴾**
 വിജയികൾ

വിശുദ്ധ കൂർആനിൽ നിരവധി വിജ്ഞാനങ്ങളും, യുക്തിതത്വങ്ങളും പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടാണ് അതിന് **الكتاب الحكيم** (വിജ്ഞാനപ്രദമായ ഗ്രന്ഥം) എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെടുന്നത്. ഈ അദ്ധ്യായത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ കൂർആനിന് ഈ വിശേഷണം നൽകിയത് ഈ അദ്ധ്യായത്തിൽ ചില പ്രത്യേക വിജ്ഞാന തത്വങ്ങൾ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ടെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മനുഷ്യർക്ക് ആകമാനം മാർഗദർശനം നൽകുവാൻ വേണ്ടിയാണ് കൂർആൻ അവ തരിപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതെങ്കിലും, അവരിൽ നന്മ പ്രവർത്തിക്കുവാൻ സന്നദ്ധതയുള്ള സൽഗുണവാന്മാർക്ക് മാത്രമേ അതിന്റെ മാർഗദർശനം പ്രായോഗികഫലം ചെയ്യുകയുള്ളൂവെന്നത് സ്വാഭാവികമാണ്. നേരെമറിച്ച് ഹൃദയം കടുത്തവരും, പ്രവർത്തനം ദുഷിച്ചവരുമായ ആളുകൾക്ക് കൂർആൻ മുഖേന യാതൊരു നേട്ടവും ലഭിക്കുവാനില്ല. ഈ വസ്തുതയാണ് രണ്ടാമത്തെ വചനം ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നത്. പ്രസ്തുത സൽഗുണവാന്മാരുടെ പ്രധാന ലക്ഷണങ്ങൾ മൂന്നാം വചനത്തിൽ വിവരിക്കുന്നു. അഞ്ചാമത്തെ വചനം അവരുടെ നേട്ടങ്ങളുടെ രത്നച്ചുരുക്കം വിവരിക്കുകയാണ്. എന്നാൽ, കൂർആന്റെ മാർഗദർശനം ലഭിക്കുവാനുള്ള ഭാഗ്യം ലഭിക്കാത്തവർ ആരായിരിക്കും? ഇത് അടുത്ത വചനങ്ങളിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്:-

﴿6﴾ മനുഷ്യരിലുണ്ട് ചില ആളുകൾ: യാതൊരറിവും കൂടാതെ, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽനിന്ന് (ജനങ്ങളെ) വഴിപിഴപ്പിക്കുകയും, അതിനെ പരിഹാസ്യമാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്തവനായി അവർ വിനോദവാർത്ത (കളെ) വാങ്ങുന്നു. അക്കൂട്ടരാകട്ടെ, അവർക്ക് നിന്ദ്യകരമായ ശിക്ഷയുണ്ട്. **وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۚ أُولَئِكَ هُمُ عَذَابٌ مُّهِينٌ**

﴿7﴾ (അങ്ങിനെയുള്ള) അവൻ നമ്മുടെ 'ആയത്തുകൾ' ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെടുന്നതായാൽ, അവൻ ഗർവ്വ് നടിച്ചുകൊണ്ട് തിരിഞ്ഞുപോകുന്നതുമാണ്; അവനത് കേട്ടിട്ടില്ലാത്തത് പോലെ- (അഥവാ) അവന്റെ ഇരുകാതുകളിലും ഒരു (തരം) കട്ടിയുള്ളത്പോലെ! എന്നാൽ, (നബിയേ) വേദനയേറിയ ശിക്ഷയെപ്പറ്റി അവൻ സന്തോഷവാർത്ത അറിയിക്കുക!

وَإِذَا تَتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَّىٰ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا فَبَشَّرَهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٧﴾

﴿6﴾ മനുഷ്യരിലുണ്ട് **مَنْ يَشْتَرِي** വാങ്ങുന്ന ചിലർ **هُوَ الْحَدِيثِ** വിനോദവാർത്തയെ, അനാവശ്യ വർത്തമാനം **لِيُضِلَّ** അവൻ പിഴപ്പിക്കുവാൻ വേണ്ടി **عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ** അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽ നിന്ന് **بِغَيْرِ عِلْمٍ** യാതൊരറിവുമില്ലാതെ **وَيَتَّخِذَهَا** അതിനെ ആക്കുവാനും **هُزُؤًا** പരിഹാസം, പരിഹാസ്യം **أُولَٰئِكَ** അക്കൂർ **لَهُمْ** അവർക്കുണ്ട് **عَذَابٌ** ശിക്ഷ **مُهَيَّنٌ** നിന്ദ്യകരമായ, അപമാനപ്പെടുത്തുന്ന **﴿7﴾ وَإِذَا تَتْلَىٰ** ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെടുന്ന തായാൽ **عَلَيْهِ** അവൻ **آيَاتُنَا** നമ്മുടെ ആയത്തുകൾ (ലക്ഷ്യങ്ങൾ, വേദവാക്യങ്ങൾ) **وَلَّىٰ** അവൻ തിരിഞ്ഞുപോകും **مُسْتَكْبِرًا** ഗർവ്വ് (അഹംഭാവം) നടിച്ചുകൊണ്ട് **كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا** അവനത് കേൾക്കാത്തതുപോലെ **كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ** അവന്റെ രണ്ട് കാതുകളിലുള്ള പ്രകാരം **وَقْرًا** ഒരു കട്ടി, ഭാരം **فَبَشَّرَهُ** എന്നാൽ അവൻ സന്തോഷമറിയിക്കുക **بِعَذَابٍ** ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് **أَلِيمٍ** വേദനയേറിയ

لَهُ (ലഹ്വ്) എന്ന പദത്തിനാണ് ഇവിടെ 'വിനോദം' എന്ന് വിവർത്തനം നൽകിയിരിക്കുന്നത് . അത്യാവശ്യമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് ശ്രദ്ധയെ തിരിച്ചുവിടുന്നതോ, കേവലം രസത്തിനും ആനന്ദത്തിനും വേണ്ടി നടത്തപ്പെടുന്നതോ ആയ എല്ലാ കാര്യങ്ങൾക്കും ഉപയോഗിക്കുന്ന വാക്കാണ് 'ലഹ്വ്'. (*) രാക്കമകൾ, നോവലുകൾ, പ്രേമസാഹിത്യങ്ങൾ, ചിരിക്കോപ്പുകൾ, വീണവാദ്യങ്ങൾ, സംഗീതാലാപങ്ങൾ, നൃത്തങ്ങൾ മുതലായവയും, നാടകങ്ങൾ, കഥകളികൾ, ഇന്നത്തെ ചലച്ചിത്രപ്രദർശനങ്ങൾ ആദിയായവയുമെല്ലാം 'വിനോദവാർത്ത' (**هُوَ الْحَدِيثِ**) കളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇബ്നു മസ്ഊദ് (റ), ഇബ്നു അബ്ബാസ് (റ), ജാബിർ (റ), ഇക്രിമഃ (റ), സഇദുബ്നു ജുബൈർ (റ), മുജാഹിദ് (റ), മക്ഹൂൽ (റ), അറുബ്ബനു ശുഅയ്ബ് (റ), ഹസൻ (റ) തുടങ്ങിയ 'സ്വഹാബി'കളിലും 'താബിഉ'കളിലും ഉൾപ്പെട്ട പല മഹാനാര്യരുടെയും പ്രസ്താവനകൾ പരിശോധിച്ചാൽ ഈ വാസ്തവം

(*) اللهو: ما يشغل الإنسان عما يعنيه ويهمه. (مفردات الراغب) مالهوت به وشغلك من هوى وطرب ونحوهما الشيء الذى يتلذذ به الإنسان فيلهيه (المجد)

അറിയാവുന്നതാണ്. വേണ്ട, നാം ഇപ്പോൾ വായിച്ച ഇതേ കൂർആൻ വചനങ്ങൾ ഒന്ന് മനസ്സിലാക്കി വായിക്കുന്ന ഏതൊരു നിഷ്പക്ഷഹൃദയനും അത് ബോധ്യപ്പെടുന്നതാണ്. പക്ഷേ, ഈ ഉദാഹരണങ്ങളിൽ ചിലത് ചിലതിനെക്കാൾ ഗൗരവം കൂടിയതോ കുറഞ്ഞതോ ആയിരിക്കുമെന്നു മാത്രം.

‘വിനോദവാർത്തയെ വാങ്ങുന്നവർ’ (مَنْ يَشْتَرِي هُوَ الْحَدِيثِ) എന്ന് പണത്തിലുള്ളതുകൊണ്ട് അത് വിലക്ക് മേടിക്കുന്നവരോ, അതിനായി മുതൽമുടക്കുന്നവരോ മാത്രമാണ് ഉദ്ദേശ്യമെന്ന് കരുതേണ്ടതില്ല. കത്താദഃ (റ) ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നതുപോലെ, വിനോദത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നവർ എന്നേ അതിനർത്ഥമുള്ളൂ. വില മുടക്കലുംകൂടി ഉണ്ടാകുന്നപക്ഷം അത് കൂടുതൽ ആക്ഷേപാർഹമായിരിക്കുകയും ചെയ്യും. ഏതായാലും, വിനോദങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കുന്നവർ അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽനിന്ന് ക്രമേണ അകന്നുപോകുകയും, അതിനെ പുച്ഛവും പരിഹാസവുമാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്യുമെന്ന് സ്വാഭാവികം മാത്രമാണ്. അങ്ങിനെ സ്വയം ദുർമാർഗത്തിൽ ആപതിക്കുകയും, അചിരേണ മറ്റുള്ളവരെക്കൂടി വഴിപിഴപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. ഇത് കേവലം സങ്കല്പമല്ല, അനുഭവങ്ങൾ സാക്ഷ്യംകൊടുക്കുന്ന യാഥാർത്ഥ്യം മാത്രമാകുന്നു. ഇങ്ങിനെയുള്ളവരെപ്പറ്റി 7-ാം വചനത്തിൽ അല്ലാഹു പ്രസ്താവിച്ച സംഗതികൾ നോക്കുക! അതേ, അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിലേക്കുള്ളും, നിയമനിർദ്ദേശങ്ങളും നോക്കുവാനോ, അതനുസരിക്കുവാനോ അവർ തയ്യാറാകുന്നതല്ല. അത് കേൾക്കുന്നതുതന്നെ അവർക്ക് അറപ്പും വെറുപ്പുമായിരിക്കും. അതിന്റെ നേരെ പരിഹാസവും പ്രതിഷേധവും പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. അതുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവിന്റെ ഭാഗത്ത് നിന്ന് അവർക്ക് സന്തോഷവാർത്തയായി ലഭിക്കുവാൻ വല്ലതുമുണ്ടെങ്കിൽ അത് ഒരേ ഒരു കാര്യം മാത്രമാണ്. അതത്രെ നിന്ദകരവും, വേദനയേറിയതുമായ ശിക്ഷ! അല്ലാഹു നമ്മെ രക്ഷിക്കട്ടെ. ആമീൻ.

ഈ വചനങ്ങളുടെ അവതരണ ഹേതുവായി പല മുഹമ്മദീയന്മാരും ഉദ്ധരിക്കാറുള്ള ഒരു സംഭവത്തിന്റെ ചുരുക്കം ഇതാണ്: നജ്റുബ്നുൽ ഹർഥ് (النضربن الحرث) കച്ചവടാർത്ഥം പേർഷ്യയിൽ പോകാറുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ അവിടെ നിന്ന് പല കഥാകൃതികളും വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവരും. മുഹമ്മദ് നിങ്ങൾക്ക് ആദ്-സമൂദ് മുതലായവരുടെ കഥകൾ പറഞ്ഞു തരുന്നുവല്ലോ. എന്നാൽ, ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് കൊസറുമാരുടെയും, സുബ്തം, ഇസ്ഫന്ദിയർ മുതലായ രാജാക്കന്മാരുടെയും കഥകൾ കേൾപ്പിക്കാം’ എന്നും മറ്റും പ്രസ്താവിച്ചുകൊണ്ട് കൂടെ ശിക്ഷയുടെ സദസ്സിൽ അവ വായിപ്പിച്ചു കേൾപ്പിക്കും. വിശുദ്ധ കൂർആൻ കേൾക്കുന്നതിൽ നിന്ന് അവരുടെ ശ്രദ്ധ തിരിക്കുകയായിരുന്നു നജ്റുബ്നുൻ ഉദ്ദേശം. യഥാർത്ഥത്തിൽ അവതരണ ഹേതു എന്തുതന്നെ ആയിരുന്നെങ്കിലും ആയത്തുകളുടെ വ്യക്തമായ അർത്ഥവ്യാപ്തിയിൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന എല്ലാവിധ വിനോദങ്ങളും അതിൽ ഉൾപ്പെടുമെന്നതിൽ തർക്കമില്ല. കല, സൗന്ദര്യം, വിനോദം, സാഹിത്യം ആദിയായവയുടെ പേര് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഇന്ന് നമ്മുടെ ഇടയിൽ പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്ന മിക്ക വിഷയങ്ങളും- അവയുടെ കർത്താക്കളും, ആരാധകന്മാരും, അനുഭാവികളും അവക്ക് എന്ത് ന്യായീകരണങ്ങൾ അവതരിപ്പിച്ചാലും, ശരി- മനുഷ്യന്റെ ധർമ്മിക ബോധവും, സ്വഭാവ ഗുണങ്ങളും നശിപ്പിച്ചു അവനെ മൃഗപ്രായമാക്കുന്നവയത്രെ. പക്ഷേ, അല്ലാഹുവിനെ കുറിച്ചും, സനാതന തത്വങ്ങളെ കുറിച്ചും ബോധ

വും, ബഹുമാനവുമുള്ളവർക്കേ ഈ നാശത്തിന്റെ ആഴം കണ്ടെത്തുവാൻ കഴിയുകയുള്ളൂ.

ഇന്നത്തെ കലാവിനോദങ്ങളിൽ കൂടുതൽ ആകർഷകങ്ങളായി ഗണിക്കപ്പെടുന്നത് അവയിലെ നാട്യം, അഭിനയം, നൃത്തം, കൃത്രിമ വേഷം, നഗ്നവേഷം, സംഗീതം ആദിയായ വയാനല്ലോ. ഇവയെ സംബന്ധിച്ച് വന്നിട്ടുള്ള ചില പ്രമാണങ്ങൾ ഇവിടെ ഓർക്കുന്നത് സന്ദർഭോചിതമായിരിക്കും;

(1) عن ابن عباس رضي الله عنه قال لعن رسول الله ﷺ المتشبهين من الرجال بالنساء والمتشبهات من النساء بالرجال - البخاري

(2) عن أبي هريره رضي الله عنه قال لعن رسول الله ﷺ الرجل يلبس لبسة المرأة والمرأة تلبس لبسة الرجل - أبو دود

(3) عن أبي هريره رضي الله عنه قال : قال رسول الله ﷺ صنفان من أهل النار لم أرهما قوم معهم سياط كأذناب البقر يضربون بها الناس ونساء كاسيات عاريات مائلات رؤوسهن كأسنمة البخت المائلة لا يدخلن الجنة ولا يجدن ريحها. - مسلم

സാരം: 1) ഇബ്നു അബ്ബാസ് (റ) പറയുന്നു: ‘സ്ത്രീകളോട് സാദൃശ്യം വഹിക്കുന്ന-സ്ത്രീവേഷം ധരിക്കുന്ന-പുരുഷന്മാരെയും, പുരുഷന്മാരോട് സാദൃശ്യം വഹിക്കുന്ന-പുരുഷവേഷം സ്വീകരിക്കുന്ന-സ്ത്രീകളെയും റസൂൽ ﷺ തിരുമേനി ശപിച്ചിരിക്കുന്നു.’ -ബുഖാരി,

2) അബൂഹുറയ്റഃ (റ) പറയുന്നു: ‘സ്ത്രീകൾ ധരിക്കുന്ന പ്രകാരം വസ്ത്രധാരണം ചെയ്യുന്ന പുരുഷനെയും, പുരുഷൻ ധരിക്കുന്ന പ്രകാരം വസ്ത്രധാരണം ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീയെയും റസൂൽ ﷺ ശപിച്ചിരിക്കുന്നു.’- അബൂദാവൂദ്.

3) റസൂൽ ﷺ അരുളിച്ചെയ്തതായി അബൂഹുറയ്റഃ (റ) ഉദ്ധരിക്കുന്നു: ‘നരകത്തിന്റെ ആൾക്കാരിൽപ്പെട്ട രണ്ടുതരക്കാരെ ഞാൻ കാണുകയുണ്ടായിട്ടില്ല. (അവർ പിന്നീട് വരാനിരിക്കുന്നു.) പശുക്കളുടെ വാലുപോലെയുള്ള (തലപ്പത്ത് ഒരുതരം പൊടപ്പുവെച്ച) ചമ്മട്ടികൾ കൈവശംവെച്ച് അവകൊണ്ട് ജനങ്ങളെ അടിക്കുന്ന ജനതയാണ് (അക്രമികളായ അധികാരസ്ഥന്മാരാണ്) ഒന്ന്. വസ്ത്രംധരിച്ച നഗ്നകളും (നാമമാത്ര വസ്ത്രധാരിണികളും) കൂണുങ്ങി നടക്കുന്നവരും, വശീകരിക്കുന്നവരുമായ സ്ത്രീകളാണ് മറ്റൊന്ന്. ഇവരുടെ തലകൾ (വികൃത വേഷം നിമിത്തം) തടിച്ച ഒട്ടകത്തിന്റെ (കൊഴുത്തു) മറിഞ്ഞ പുഞ്ഞുകൾ പോലെയായിരിക്കും. ഇവർ സ്വർഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകയില്ല; അതിന്റെ പരിമളം അവർക്ക് ലഭിക്കുകയുമില്ല.... മുസ്ലിം).

കൃത്രിമ മുടി കുട്ടിച്ചേർക്കുകയോ, ചേർത്തുകൊടുക്കുവാനാവശ്യപ്പെടുകയോ ചെയ്യുന്ന

സ്ത്രീകളെയും, പച്ചകുത്തുക, ഭംഗിക്കുവേണ്ടി പല്ലുകൾ രാവി വിടവുണ്ടാക്കുക മുതലായ പ്രവൃത്തികൾ മുഖേന അല്ലാഹു നൽകിയ പ്രകൃതിരൂപത്തിന് വ്യത്യാസം വരുത്തുന്ന സ്ത്രീകളെയും നബി ﷺ ശപിച്ചിട്ടുള്ളതായി അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു ഉമർ (റ), അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു മസ്ഊദ് (റ) എന്നീ സ്വഹാബികളുടെ പ്രസ്താവന ഇമാം ബുഖാരിയും മുസ്ലിമും ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. വെള്ളം കൃഷിയെ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന പ്രകാരം സംഗീതം ഹൃദയത്തിൽ കപടവിശ്വാസത്തെ ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്നതാണ് എന്ന് നബി ﷺ പ്രസ്താവിച്ചതായി ജാബിർ (റ) പറഞ്ഞുവെന്ന് ഇമാം ബൈഹകി **شعب الإيمان** ൽ ഉദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇമാം അഹ്മദ് (റ) ഉദ്ധരിക്കുന്ന ഒരു ഹദീഥിൽ നബി ﷺ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞതായി കാണാം: ‘എന്നെ ലോകർക്ക് കാര്യമായും, ലോകർക്ക് മാർഗദർശനമായും അല്ലാഹു നിയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. കൊട്ടുമേളങ്ങളെയും, കുഴൽവാദ്യങ്ങളെയും, വിഗ്രഹങ്ങളെയും, കുരിശുകളെയും തുടച്ചുനീക്കുവാനും എന്നോട് കൽപിച്ചിരിക്കുന്നു.....’ ഈ ആയത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ച ‘വിനോദവാർത്ത’ (**هُوَ الْحَدِيثِ**) യെക്കുറിച്ച് ചോദിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ ഇബ്നു മസ്ഊദ് (റ) സത്യം ചെയ്തു കൊണ്ട് പറഞ്ഞ മറുപടി **الغناء** (അത് സംഗീതമാണ്.) എന്നായിരുന്നു. (رواه ابن جرير) അതിലെ പ്രധാന ഇനം അതാണെന്ന് സാരം.

സംഗീതത്തെക്കുറിച്ച് യസീദ്ബ്നുൽവലീദ് (**يزيد بن الوليد الناقص**) ന്റെ ഒരു പ്രസ്താവന എത്ര വാസ്തവം! അദ്ദേഹം തന്റെ ഗോത്രക്കാരോടായി പറയുകയാണ്: ഉമയ്യൂഃ ഗോത്രമേ, സംഗീതത്തെ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളുക! അത് ലജജയെ ക്ഷയിപ്പിക്കുന്നു, ദേഹേച്ഛയെ വർധിപ്പിക്കുന്നു, മനുഷ്യത്വം നശിപ്പിക്കുന്നു, മദ്യത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു, മത്തൻമാരെപ്പോലെ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നു! കൂടാതെ കഴിയാത്തപക്ഷം, സ്ത്രീകളെയെങ്കിലും അതിൽ സംബന്ധിക്കാനുവദിക്കരുത്. (رواه البيهقي وابن أبي الدنيا) സ്ത്രീപുരുഷ സമ്പർക്കത്തോടുകൂടിയതും, കാമവികാരങ്ങളെ ഇളക്കിത്തീർക്കുന്നതും, മനുഷ്യന്റെ മാനവും, ഉൽകൃഷ്ടവുമായ സ്വഭാവഗുണങ്ങളെ ഹനിച്ചുകളയുന്നതുമായ വിഷയങ്ങളെ ആക്ഷേപിക്കുന്ന മഹദ്വാക്യങ്ങളും, ഉദ്ധരണികളും പലതും കാണാം. ദൈർഘ്യം ഭയന്ന് മതിയാക്കുകയാണ്. വിവാഹം, പെരുന്നാൾ, മുതലായ സന്ദർഭങ്ങളിൽ പരിമിതമായ അളവിൽ വിനോദങ്ങൾ അനുവദിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്ന് വാസ്തവമത്രെ. ഇതൊഴിവാക്കിയാൽ, വിനോദങ്ങളെ പൊതുവിൽ നിരുൽസാഹപ്പെടുത്തുകയാണ് ഇസ്ലാം ചെയ്തിട്ടുള്ളത് എന്ന് കാണാം. അവയിൽ കൂടുതൽ ദോഷകരമായതിനെ തീരെ വിരോധിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹു പറയുന്നത് നോക്കുക:

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَلِلدَّارِ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ - الأنعام

(ഐഹിക ജീവിതമെന്നത് വിളയാട്ടും വിനോദവുമല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല. സൂക്ഷിക്കുന്ന ആളുകൾക്ക് പരലോകമത്രെ ഉത്തമമായത്. അപ്പോൾ നിങ്ങൾ ബുദ്ധി കൊടുക്കുന്നില്ലേ!?) വിനോദങ്ങളിലൊന്നും ലയിക്കാതെ സൽക്കർമ്മങ്ങൾ സമ്പാദിച്ചുവെക്കുന്നവർക്ക് ആനന്ദത്തിന്റെ അനുഗൃഹീത സ്വർഗം അല്ലാഹു വാഗ്ദത്തം ചെയ്യുന്നു.

﴿8﴾ നിശ്ചയമായും, വിശ്വസിക്കുകയും, സൽക്കർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളവരാകട്ടെ, അവർക്ക് സുഖാനുഭൂതിയുടെ സ്വർഗങ്ങളുണ്ട്:-

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ هُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ ﴿٨﴾

﴿9﴾ അവരതിൽ നിത്യവാസികളായിക്കൊണ്ട് (ജീവിക്കും). അല്ലാഹുവിന്റെ യഥാർഥമായ വാഗ്ദാനം! അവനത്ര പ്രതാപശാലിയും, അഗാധജ്ഞാനിയുമായുള്ളവൻ.

خَالِدِينَ فِيهَا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩﴾

﴿10﴾ നിങ്ങൾക്ക് കാണാവുന്ന തൂണുകളൊന്നും കൂടാതെ അവൻ ആകാശങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. ഭൂമി നിങ്ങളെയും കൊണ്ട് ചരിഞ്ഞുപോകുമെന്നതിനാൽ, ഉറച്ച മലകളെ അതിൽ അവൻ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

خَلَقَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوْسِي أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ ﴿١٠﴾

അതിൽ എല്ലാ (തരം) ജീവജന്തുക്കളെയും വിതരണം ചെയ്കയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ആകാശത്തുനിന്നു നാം [അല്ലാഹു] വെള്ളം ഇറക്കി; എന്നിട്ടു മാന്യമായ [വിശിഷ്ടമായ] എല്ലാ ഇണകളെയും നാം അതിൽ മുളപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ ؕ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١١﴾

﴿11﴾ ഇത് (ഒക്കെയും) അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടിയാകുന്നു. എന്നാൽ, അവൻ പുറമെയുള്ളവർ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളതന്താണെന്ന് നിങ്ങളെനിക്ക് കാണിച്ചുതരിക! പക്ഷേ, അക്രമകാരികൾ വ്യക്തമായ ദുർമാർഗത്തിലാകുന്നു.

هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۗ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿١١﴾

വിഭാഗം - 2

﴿12﴾ ലുക്മാൻ നാം വിജ്ഞാനം നൽകുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്- ‘അല്ലാഹുവിന് നീ നന്ദി ചെയ്യണം’. എന്ന്.

ആർ (അല്ലാഹുവിന്) നന്ദി കാണിക്കുന്നുവോ അവൻ തനിക്കുവേണ്ടിത്തന്നെയാണ് നന്ദി കാണിക്കുന്നത്. ആരെങ്കിലും നന്ദികേട് കാണിക്കുന്നതായാലോ, എന്നാൽ നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു ധന്യനാണ്, സ്തുത്യർഹനാണ്.

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ

أَشْكُرَ لِلَّهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ

لِنَفْسِهِ ۗ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ

حَمِيدٌ ﴿١٢﴾

﴿12﴾ തീർച്ചയായും നാം കൊടുക്കുകയുണ്ടായി ലുക്മാൻ لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ വിജ്ഞാനത്തലഞ്ഞ അശ്കൂർ അല്ലാഹുവിന് أَنِ اشْكُرْ ആരെങ്കിലും നന്ദി ചെയ്യുന്നതായാൽ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ എന്നാൽ അവൻ നിശ്ചയമായും നന്ദി ചെയ്യുന്നു തനിക്കുവേണ്ടിത്തന്നെ لِنَفْسِهِ ആരെങ്കിലും നന്ദികേട് ചെയ്താൽ, അവിശ്വസിച്ചാൽ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ എന്നാൽ നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു غَنِيٌّ ധന്യനാണ്, അനാശ്രയനാണ് حَمِيدٌ സ്തുത്യർഹനാണ്.

‘ലുക്മാനാൽ ഹകീം’ (لقمان الحكيم) അഥവാ വിജ്ഞാനിയായ ലുക്മാൻ എന്ന പേർ പരക്കെ ഇന്നും പ്രചാരത്തിലുണ്ട്. കുർആൻ അവതരിച്ച കാലത്തും ആ നാമം പ്രചാരത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിജ്ഞാനമൊഴി (*) കളായി പല നീതിവാക്യങ്ങളും ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ സ്ഥലംപിടിച്ചുകാണാം. ഇദ്ദേഹം ഏത് കാലക്കാരനും ദേശക്കാരനുമായിരുന്നുവെന്നുള്ളതിൽ പല അഭിപ്രായങ്ങൾ കാണാം. പക്ഷേ ഒന്നിനും മതിയായ തെളിവുകളില്ല. ഏതായാലും ബുദ്ധിയും, വിവേകവും, ജ്ഞാനവും തികഞ്ഞ ഒരു മഹാനായിരുന്നു അദ്ദേഹമെന്നതിൽ സംശയമില്ല.

അദ്ദേഹം ഒരു പ്രവാചകനായിരുന്നുവെന്ന് ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അതിനും സ്വീകാര്യമായ തെളിവുകൾ ഒന്നും കാണുന്നില്ല. പ്രവാചകനായിരുന്നില്ല-മഹാവിജ്ഞാനിയായിരുന്ന ഒരു മഹാനായിരുന്നു-എന്നാണ് ഭൂരിപക്ഷം പണ്ഡിതന്മാരുടെയും അഭിപ്രായം. ലുക്മാൻ നാം വിജ്ഞാനം നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന് അല്ലാഹു നൽകിയ കീർത്തിപത്രവും തുടർന്നുള്ള ആയത്തുകളിൽ അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് ചെയ്ത പ്രസ്താവനകളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മഹത്വത്തിന് ധാരാളം മതിയായ ലക്ഷ്യങ്ങളാണ്. സുറത്തുൽ ബക്വറയിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു:

(*) ‘മൗനം ഒരു വിജ്ഞാനമാണ്. അത് പ്രവർത്തനത്തിൽ വരുത്തുന്നവർ കുറവാണ്’ (الصمت حكمة وقليل فاعله) എന്നും, ‘മകനേ, നീ മധുരമായിരിക്കരുത്-നിന്നെ വിഴുങ്ങിയേക്കും, നീ കയ്പുമായിരിക്കരുത്-നിന്നെ തുപ്പിക്കളഞ്ഞേക്കും’ (يا بني لا تكن حلوا فبتلع ولا تكن مرًا فتلط) എന്നും മറ്റും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൊഴികളായി രേഖപ്പെടുത്തപ്പെടുന്നു.

يُوقَى الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ ۖ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ - البقرة: ٢٦٩

(അവൻ-അല്ലാഹു-ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് അവൻ വിജ്ഞാനം നൽകുന്നു. ആർക്ക് വിജ്ഞാനം നൽകപ്പെടുന്നുവോ അവൻ അധികരിച്ച നന്മ നൽകപ്പെടുപോയി!)

ലുക്മാൻ (റ) ന് ലഭിച്ച വിജ്ഞാനവും തത്ത്വചിന്തയും-ഇന്നറിയപ്പെടുന്ന പല തത്ത്വശാസ്ത്ര നിപുണന്മാരെപ്പോലെ-അദ്ദേഹത്തെ എത്തിച്ചത് ദൈവനിഷേധത്തിലേക്കോ, ആദ്ധ്യാത്മിക ചിന്താനിരാകരണത്തിലേക്കോ ആയിരുന്നില്ല. നേരമറിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിജ്ഞാനം അദ്ദേഹത്തെ നയിച്ചത് അല്ലാഹുവിന്റെ മഹത്വങ്ങളും, അവന്റെ പ്രീതിമാർഗ്ഗവും മനസ്സിലാക്കുന്നതിലേക്കും, അവനോട് കുറും ഭക്തിയും കാണിക്കുന്നതിലേക്കുമായിരുന്നു. ആ വിജ്ഞാനത്തിന്റെ രത്നച്ചുരുക്കം- അഥവാ ആകെത്തുക-അല്ലാഹുവിന് നന്ദിച്ചെയ്യണം (ان اشكر) എന്നുള്ളതായിരുന്നു. കൂടുതലുള്ളതെല്ലാം ഈ മൂലവിജ്ഞാനത്തിന്റെ വിശദാംശങ്ങളാകുന്നു. ലോകസ്രഷ്ടാവിന്റെ നിഷേധത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ആധുനിക സാങ്കേതിക തത്ത്വശാസ്ത്രക്കാരുടെ നന്ദികെട്ട വിജ്ഞാനവും, ലുക്മാന്റെ നന്ദിയുടെ നന്ദിയാകുന്ന വിജ്ഞാനവും തമ്മിലുള്ള അന്തരത്തെക്കുറിച്ച് ആയത്തിലെ തുടർന്നുള്ള രണ്ട് കനത്ത വാക്യങ്ങളിൽ അല്ലാഹു ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയത് നോക്കുക! ലുക്മാൻ (റ) തന്റെ മകന് നൽകിയ ഏതാനും സാരോപദേശങ്ങൾ അടുത്ത ചില വചനങ്ങളിൽ അല്ലാഹു ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

﴿13﴾ ലുക്മാൻ, തന്റെ മകനോട് അദ്ദേഹം അവന് സദുപദേശം നൽകിക്കൊണ്ടിരിക്കവെ പറഞ്ഞ സന്ദർഭം (ഓർക്കുക): ‘എന്റെ കുഞ്ഞുമകനേ, നീ അല്ലാഹുവിനോട് പങ്കുചേർക്കരുത്. നിശ്ചയമായും (അവനോട്) പങ്കുചേർക്കൽ വമ്പിച്ച അക്രമമത്രെ.’

وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ ۖ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ ۚ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ

﴿13﴾ പറഞ്ഞ സന്ദർഭം പന്തന്മാർ ലുക്മാൻ **لُقْمَانُ** തന്റെ മകനോട് അദ്ദേഹം അവന് സദുപദേശം നൽകിക്കൊണ്ടിരിക്ക **يَا بُنَيَّ** എന്റെ കുഞ്ഞു (ഓമ്മന) മകനേ **لَا تُشْرِكْ** നീ പങ്കുചേർക്കരുത്, ശിർക്ക് ചെയ്യരുത് **بِاللَّهِ** അല്ലാഹുവിൽ **إِنَّ الشِّرْكَ** നിശ്ചയമായും ശിർക്ക് **لَظُلْمٌ** അക്രമം തന്നെ **عَظِيمٌ** വമ്പിച്ച

ഉപദേശങ്ങളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ടത് ശിർക്കിൽ അകപ്പെടാതിരിക്കുവാനും, തൗഹീദിൽ ചരിക്കുവാനുമുള്ള ഉപദേശമാകുന്നു. തൗഹീദിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലല്ലാതെയുള്ള ഏത് നന്മയും അല്ലാഹുവിങ്കൽ സ്വീകാര്യമല്ല. അതുകൊണ്ടാണ് ലുക്മാൻ (റ) തന്റെ മകനോട് ഒന്നാമതായി ഈ ഉപദേശം നൽകുന്നത്. മാതാപിതാക്കൾ തങ്ങളുടെ സന്താനങ്ങൾക്ക് സദുപദേശങ്ങൾ വഴി മതശിക്ഷണം നൽകിക്കൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത, അവരുടെ ആദ്ധ്യാത്മിക നില നന്നാക്കുന്നതിൽ മാതാപിതാക്കൾക്കുള്ള കടമ, ഉപദേശങ്ങളിൽ മുൻഗണന നൽകേണ്ടുന്ന കാര്യങ്ങൾ, ഉപദേശവേളയിൽ അനുവർത്തിക്കേണ്ടുന്ന നയവും സൗമ്യതയും എന്നിങ്ങനെ പലതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശങ്ങളിൽ നിന്ന് നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാം. ഓരോ വിഷയവും അദ്ദേഹം മകന്റെ മുഖിൽ വെക്കുന്നത്, ‘എന്റെ കുഞ്ഞുമകനേ’ (يا بني) എന്ന സംബോധനയോടുകൂടിയാണ്. ഓരോന്നും അവതരിപ്പിക്കുന്നത്, ഹൃദ്യമായ ഭാഷയിലും, ഓരോന്നിന്റെയും സമാപനമാകട്ടെ, യുക്തിപൂർവ്വം കാര്യകാരണത്തോടുകൂടിയും! (13, 16, 17, 18, 19 വചനങ്ങൾ നോക്കുക.) ഹാ, എത്ര ആകർഷണീയം! എന്തൊരു മാതൃക!

മാതാപിതാക്കൾ മക്കളുടെ ജനനത്തോടും രക്ഷിതാക്കളുമാണ്. അവർക്ക് പ്രകൃത്യാ മക്കളോട് അളവറ്റ വാൽസല്യവും കൃപയും ഉണ്ടായിരിക്കും. ആകയാൽ, അവർ മറ്റാരെക്കാളും അവരുടെ ഗുണകാംക്ഷികളായിരിക്കുമെന്നതും സ്വാഭാവികമാണ്. പക്ഷേ, മാതാപിതാക്കളുടെ സ്ഥിതിഗതികൾക്കനുസരിച്ച് അതിന്റെ നിർവ്വഹണത്തിലും, പ്രയോഗത്തിലും വ്യത്യാസം ഉണ്ടായിരിക്കുമെന്ന് മാത്രം. എന്നാൽ, മാതാപിതാക്കളിൽ പ്രകൃത്യാ നൽകപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ആ പ്രേരണകൊണ്ട് ഇസ്‌ലാം മതിയാക്കുന്നില്ല. മക്കൾക്ക് വേണ്ടുന്ന ശിക്ഷണങ്ങളും, മാർഗ്ഗദർശനങ്ങളും നൽകുന്നതും, അവരെ സൽപഥമാവിൽ വളർത്തുന്നതും മതദൃഷ്ട്യാ രക്ഷിതാക്കളുടെ ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത കടമകൂടിയാകുന്നു. ഈ വസ്തുത പല കുർആൻ വാക്യങ്ങളിൽ നിന്നും, നബിവാക്യങ്ങളിൽ നിന്നും പരക്കെ അറിയപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണല്ലോ.

ഇതിന് ഒരു മറുവശമുണ്ട്. മക്കളുടെ പേരിൽ മാതാപിതാക്കൾക്കുള്ള വാത്സല്യത്തിന്റെയും, ഗുണകാംക്ഷയുടെയും ആഴമാകട്ടെ, തങ്ങൾക്കുവേണ്ടി അവർ അനുഭവിക്കേണ്ടി വന്നിട്ടുള്ള യാതനകളുടെ അളവുകളാകട്ടെ ശരിക്കും മനസ്സിലാക്കുവാൻ മക്കൾക്ക് സാധിക്കുന്നതല്ല. സാധിച്ചാൽ തന്നെയും അതിന് തികച്ചും അനുയോജ്യമായ പ്രതിഫലം നൽകി ആ കടപ്പാട് തീർക്കുവാൻ അവർക്ക് അസാധ്യമാവുന്നു. മാതാപിതാക്കളെ വല്ലവരുടെയും അടിമകളായി കണ്ടെത്തുകയും, അപ്പോൾ അവരെ വിലകൊടുത്തു വാങ്ങി സ്വതന്ത്രരാക്കി വിടുകയും ചെയ്യുന്നതായാലല്ലാതെ, മാതാപിതാക്കൾക്ക് പ്രതിഫലം കൊടുക്കുവാൻ മക്കൾക്ക് സാധ്യമല്ല എന്ന നബിവാക്യം (لا يجزي ولد والدا الا ان يجدهم ملوكا فيثرتيه فيعتقه - رواه مسلم) ഇവിടെ സ്മരണീയമാകുന്നു.

ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ മാതാപിതാക്കളുടെ പേരിലുള്ള കടപ്പടിനൈക്കാൾ എത്രയോ വമ്പിച്ചതാണ് മക്കൾക്ക് അവരുടെ നേരെയുള്ള കടപ്പാട്. അതുകൊണ്ടാണ് ഈ വശത്തെക്കുറിച്ച് കുർആനും, നബിവാക്യങ്ങളും കൂടുതൽ ശക്തമായ ഭാഷയിൽ ആവർത്തിച്ചുവർത്തിച്ചു ഉൽബോധം നൽകുന്നതും. പലപ്പോഴും ശിർക്കിനെക്കുറിച്ച് താക്കീത് ചെയ്തതിന്റെ തൊട്ടടുത്ത വാചകം കുർആനിൽ മാതാപിതാക്കളെ സംബന്ധിച്ച ഉപദേശമായിരിക്കും. മാത്രമല്ല, ചിലപ്പോൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ഒരു പ്രത്യേക ആജ്ഞാനിർദ്ദേശം (വസീയത്ത്) കൂടിയാണതെന്ന മുഖവുരയും അതൊന്നിച്ചു കാണാം. (അടുത്ത ആയത്തും, സൂ: ഇസ്രാഖ് 23; സൂ: അൻകബൂത്ത് 8; സൂ: അഹ്കാഫ് 15 എന്നിവയും ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്.) ലുക്മാൻ (റ) ചെയ്ത ഒന്നാമത്തെ ഉപദേശം ഉദ്ധരിച്ചശേഷം -അടുത്ത ഉപദേശം ഉദ്ധരിക്കുന്നതിന് മുമ്പായി-അല്ലാഹു മനുഷ്യരോടാകമാനം ചെയ്യുന്ന വസീയത്തിൽ മാതാപിതാക്കൾക്ക് കൽപിക്കുന്ന സ്ഥാനം എന്തുമത്രമാണെന്ന് പരിശോധിച്ചു നോക്കുക:-

﴿14﴾ മനുഷ്യനോട് അവന്റെ മാതാപിതാക്കളെപ്പറ്റി നാം 'വസീയത്ത്' [ആജ്ഞാ നിർദ്ദേശ] നൽകിയിരിക്കുന്നു: അവന്റെ മാതാവ് കഴിഞ്ഞതിനുമേൽ കഴിഞ്ഞതോടെ അവനെ (ഗർഭം) ചുമന്നു; അവന്റെ (മുലകുടി അവസാനിപ്പിച്ചുള്ള) വേർപാടാകട്ടെ, രണ്ടു വർഷം കൊണ്ട് മാത്രമാണ്; 'എനിക്കും, നിന്റെ മാതാപിതാക്കൾക്കും നീ നന്ദി ചെയ്യണം. എന്റെ അടുക്കലേക്കാണ് നിങ്ങളുടെ തിരിച്ചുവരവ്.

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهَنَا عَلَى وَهْنٍ وَفِصْلُهُ فِي عَامَيْنِ أَنْ أَشْكُرَّ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ

﴿14﴾ وَالَّذِيهِ بِوَالِدَيْهِ إِتْمَانٌ وَالَّذِيهِ بِوَالِدَيْهِ إِتْمَانٌ (ആജ്ഞാ നിർദ്ദേശം) നൽകി الْإِنْسَانَ മനുഷ്യന് നോക്കി وَالَّذِيهِ بِوَالِدَيْهِ إِتْمَانٌ അവന്റെ മാതാപിതാക്കളെപ്പറ്റി وَالَّذِيهِ بِوَالِدَيْهِ إِتْمَانٌ അവനെ (ഗർഭം) ചുമന്നു وَالَّذِيهِ بِوَالِدَيْهِ إِتْمَانٌ അവന്റെ മാതാവ് وَالَّذِيهِ بِوَالِدَيْهِ إِتْمَانٌ ക്ഷീണത്തോടെ, ബലഹീനമായി عَلَى وَهْنٍ ക്ഷീണത്തിനുമേൽ وَالَّذِيهِ بِوَالِدَيْهِ إِتْمَانٌ അവന്റെ വേർപാട് (മുലകുടി മാറ്റൽ) فِي عَامِينَ رണ്ടു വർഷത്തിനകമായിരിക്കും, രണ്ട് കൊല്ലംകൊണ്ടായിരിക്കും, وَأَنْ أَشْكُرَ നീ നന്ദി ചെയ്യണമെന്ന് لِي എനിക്ക് وَلَوْلَا دَيْكَ لِي നിന്റെ മാതാപിതാക്കളെപ്പറ്റി എന്റെ അടുക്കലേക്കാണ് الْمَصِيرُ തിരിച്ചുവരവ്

﴿15﴾ 'നിനക്ക് (യഥാർത്ഥത്തിൽ) യാതൊരു അറിവുമില്ലാത്ത ഏതെങ്കിലും മൊന്നിനെ എന്നോട് നീ പങ്കുചേർക്കുവാൻ അവർ നിന്നെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നപക്ഷം, അപ്പോൾ നീ അവരെ അനുസരിക്കരുത്.

ഇഹത്തിൽ നീ അവരോട് സദാചാരമനുസരിച്ച് (നല്ല നിലക്ക്) സഹവസിക്കുകയും ചെയ്യണം; എന്റെ അടുക്കലേക്ക് (ചേദിച്ചു) മടങ്ങിയവരുടെ മാർഗം പിൻപറ്റുകയും ചെയ്യുക. പിന്നീട്, നിങ്ങളുടെ (എല്ലാവരുടെയും) മടക്കം എന്റെ അടുക്കലേക്ക് തന്നെ. അപ്പോൾ നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതിനെപ്പറ്റി ഞാൻ നിങ്ങളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.

وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا

وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا

وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ

مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ

﴿15﴾ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ وَإِنْ جَاهَدَاكَ وَإِنْ جَاهَدَاكَ നീ പങ്കുചേർക്കുവാൻ لِي എന്നോട്, എന്നിൽ مَا لَيْسَ ഇല്ലാത്ത യാതൊന്നിനെ لِي നിനക്ക് بِهِ അതിനെപ്പറ്റി عِلْمٌ ഒരറിവും فَلَا تُطِعْهُمَا അപ്പോൾ നീ അവരെ അനുസരിക്കരുത് وَالَّذِيهِ بِوَالِدَيْهِ إِتْمَانٌ നീ അവരോട് സഹവസിക്കുകയും ചെയ്യണം فِي الدُّنْيَا ഇഹത്തിൽ مَعْرُوفًا സദാചാരപ്രകാരം (നല്ല നിലയിൽ) وَاتَّبِعْ നീ പിൻപറ്റുകയും ചെയ്യുക مَنْ سَبِيلَ യാതൊരുവരുടെ മാർഗം إِلَيَّ എന്നിലേക്ക് മടങ്ങിയ, ചേദിച്ചുവന്ന ثُمَّ إِلَيَّ പിന്നെ എന്റെ അടുക്കലേക്കാണ് مَرْجِعُكُمْ നിങ്ങളുടെ മടങ്ങിവരവ് فَأُنَبِّئُكُمْ അപ്പോൾ ഞാൻ നിങ്ങളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തും, അറിയിച്ചുതരും بِمَا യാതൊന്നിനെപ്പറ്റി كُنتُمْ تَعْمَلُونَ നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചുവന്നിരുന്ന

മാതാപിതാക്കളോടുള്ള കടമകൾക്ക് ഇസ്ലാം കൽപിക്കുന്ന ഗൗരവവും, മറ്റു പല കാര്യങ്ങളും ഈ വചനങ്ങളിൽനിന്ന് മനസ്സിലാക്കുവാൻ കഴിയും:

1) പിതാവിനെ അപേക്ഷിച്ച് മാതാവിനോടുള്ള കടമയാണ് കൂടുതൽ ശക്തമായത്. കാരണം വ്യക്തമാണ്. ഏതാണ്ട് പത്ത് മാസത്തോളം അവൾ ഗർഭം ചുമന്ന് ബുദ്ധിമുട്ടി. അനന്തരം പ്രസവവേദനയും സഹിക്കേണ്ടിവന്നു. പ്രസവശേഷം കുറേ മാസങ്ങളോളം ഊണിനും ഉറക്കിനും പോലും സമയം കിട്ടാത്തവിധം ശിശുവിന് മൂലകൊടുത്തും ശുശ്രൂഷിച്ചും അവൾ കഴിച്ചുകൂട്ടേണ്ടിവന്നു. ഇതുകൊണ്ടും അവസാനിച്ചില്ല. മൂലകുടി മാറ്റിയ ശേഷം പിന്നെയും കുറേകാലം അവൾ കുഞ്ഞിനുവേണ്ടി കഷ്ടപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. പിതാവായ കട്ടെ, രക്ഷിതാവെന്ന നിലയിൽ മക്കളെ സംബന്ധിച്ച് അവനുള്ള ബാധ്യതകളും വിഷമതകളും വളരെ വമ്പിച്ചത് തന്നെ. എങ്കിലും മാതാവിന്റെ ത്യാഗങ്ങൾ അതിനെക്കാൾ എത്രയോ വമ്പിച്ചതത്രെ. അതുകൊണ്ടാണ് നബി ﷺ യോട്: ‘ഞാൻ നന്നായി സഹവസിക്കുവാൻ ഏറ്റവും അവകാശപ്പെട്ടവർ ആരാണ്’ എന്ന് ഒരാൾ ചോദിച്ചപ്പോൾ അവിടുന്ന്: **أُمٌّ** (നിന്റെ ഉമ്മയാണ്) എന്ന് ഉത്തരം പറഞ്ഞത്. ‘പിന്നെ ആരാണ്?’ എന്ന് ചോദ്യകർത്താവ് വീണ്ടും ചോദിച്ചു. അപ്പോഴും അതേ ഉത്തരം തന്നെ അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു. മൂന്നാമത് ചോദിച്ചപ്പോഴും അതേ ഉത്തരം തന്നെ നൽകി. നാലാമത്തെ പ്രാവശ്യത്തിൽ തിരുമേനി പറഞ്ഞു: **إِذَا كُنَّا كَأُمَّكَ** (നിന്റെ ബാപ്പയാണ്. പിന്നെ നിന്നോട് കൂടുതൽ അടുത്തുവരും, പിന്നെ കൂടുതൽ അടുത്തവരുമായിരിക്കും. (ബു.മു.)

2) ശിശുക്കളുടെ മൂലകുടികാലം രണ്ട് കൊല്ലമാണ്. പക്ഷേ, സംഗതിവശാൽ അതിൽ ഏറ്റക്കുറവ് വരുത്തേണ്ടി വരുകയോ, മാതാവല്ലാത്തവരെക്കൊണ്ട് അത് നടത്തേണ്ടി വരികയോ ചെയ്യുന്നപക്ഷം മാതാപിതാക്കൾ അന്യോന്യം ആലോചിച്ചു വേണ്ടതുപോലെ ചെയ്യാമെന്നും മറ്റുമുള്ള വിശദവിവരം സൂറത്തുൽ ബകറഃ 233-ാം വചനത്തിൽ അല്ലാഹു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

3) മാതാപിതാക്കളോട് മക്കൾ എപ്പോഴും നന്ദിയും കുറും ഉള്ളവരായിരിക്കണം. ‘എനിക്കും നിന്റെ മാതാപിതാക്കൾക്കും നന്ദി ചെയ്യുക’ (**أَنْ أَشْكُرَ لِي وَلِوَالِدَيْكَ**) എന്ന്-അല്ലാഹുവിനോടൊപ്പം മാതാപിതാക്കളെയും ചേർത്തുകൊണ്ട് - പറഞ്ഞ വാക്യം പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധാർഹമാകുന്നു. എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിനോടുള്ള കുറും ഭക്തിയും മറ്റാരോടുള്ളതിനേക്കാളും പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നുവെന്നത് വിസ്മയിച്ചുകൂടാ.

4) മാതാപിതാക്കളെ അനുസരിക്കലും, അവർക്ക് നന്ദി ചെയ്യലും വമ്പിച്ച കടമയാണെന്നു വെച്ച് അവർ കൽപിക്കുന്നതെന്തും അനുസരിക്കാമെന്ന് വിചാരിക്കാവതല്ല. തൗഹീദിനെതിരായി ശിർക്ക്പരമായ വിശ്വാസമോ പ്രവൃത്തിയോ സ്വീകരിക്കുവാൻ അവർ നിർബന്ധിക്കുന്ന പക്ഷം അതനുസരിക്കുവാൻ പാടില്ലാത്തതാകുന്നു. നബി ﷺ പറയുന്നു: **شرح السنة: الخالق - لا طاعة لخلق في معصية** (സ്രഷ്ടാവിന്റെ കൽപനക്ക് വിപരീതമായി ഒരു സൃഷ്ടിയെയും അനുസരിച്ചുകൂടാ എന്ന് സാരം.

5) മാതാപിതാക്കൾ ആദർശത്തിൽ യോജിക്കാത്തവരോ, അമൂസ്ലിംകളോ ആയിരുന്നാലും-ശിർക്ക് ചെയ്യാൻ നിർബന്ധിക്കുന്നവരായിരുന്നാൽ പോലും - അവരുടെ മരണം വരെ അവരോട് നന്നായി പെരുമാറേണ്ടതാകുന്നു. എന്നിരിക്കെ, സ്വഭാവദോഷത്തിന്റെയൊ, അറിവില്ലായ്മയുടെയൊ, വാർധക്യസഹജമായുണ്ടാകുന്ന സ്വഭാവ വൈകല്യങ്ങളുടെയോ പേരിൽ മാതാപിതാക്കളെ വെറുക്കുന്നതും അവരോട് അപമര്യാദയായി വർത്തിക്കുന്നതും എത്രമാത്രം അക്രമമായിരിക്കും?! അവരോട് പരുഷമായി സംസാരിക്കരുതെന്നും, മാന്യമായ വാക്കുകൾ പറയണമെന്നും, താഴ്മയോടെ പെരുമാറണമെന്നും, അവർക്കുവേണ്ടി പ്രാർഥിക്കണമെന്നും സൂ: ഇസ്രാഇ: 23, 24 വചനങ്ങളിൽ അല്ലാഹു വ്യക്തമായി പ്രസ്താ

വിചിത്രമുള്ളതാണ്.

‘നിനക്ക് യാതൊരു അറിവും ഇല്ലാത്തതിനെ എന്നോട് പങ്കുചേർക്കുവാൻ...’ എന്ന് പറഞ്ഞതിന്റെ താൽപര്യവും, ഈ ആയത്തുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റു ചില സംഗതികളും സൂ: അൻകുന്ദുൽ 8-ാം വചനത്തിന്റെ വിവരണത്തിൽ കഴിഞ്ഞുപോയിട്ടുണ്ട്. അതിവിടെ ഓർമ്മിക്കാം. മക്കൾക്കുവേണ്ടി മാതാക്കൾ അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുന്ന കഷ്ടപ്പാടുകൾ ഏറിയകൂറും അവരുടെ ശൈശവത്തിലായിരിക്കുമല്ലോ. അതുകൊണ്ട് മക്കൾക്ക് മിക്കവാറും അതിനെക്കുറിച്ച് വേണ്ടത്ര മനസ്സിലാക്കുവാൻ അവസരം കിട്ടുകയില്ല. പിതാക്കൾ മക്കൾക്കുവേണ്ടി അനുഭവിക്കുന്ന വിഷമങ്ങൾ ഏറെക്കുറെ മനസ്സിലാക്കുവാൻ മക്കൾക്ക് അവസരം ലഭിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതുകൊണ്ടായിരിക്കാം, പിതാവിന്റെ ത്യാഗത്തെക്കുറിച്ച് വിശേഷിച്ചൊന്നും ഇവിടെ എടുത്തുപറഞ്ഞു കാണാത്തത്. **علم الله** അടുത്ത വചനങ്ങളിൽ ലുക്മാൻ (റ) ന്റെ സദുപദേശം തുടരുന്നു:-

﴿16﴾ (ലുക്മാൻ പറഞ്ഞു:) ‘എന്റെ കുഞ്ഞുമകനേ, നിശ്ചയമായും (ഒരു) കാര്യം-അതൊരു കടുക് മണിയുടെ തുക്കമായിരുന്നാലും, എന്നിട്ടത് ഒരു പാറക്കല്ലി (ന്റെ ഉള്ളിലോ, ആകാശങ്ങളിലോ, ഭൂമിയിലോ (എവിടെയെങ്കിലും) ആയിരിക്കുകയും ചെയ്താലും, അല്ലാഹു അത് (രംഗത്ത്) കൊണ്ടുവരുന്നതാണ്. നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു നിഗൂഢജ്ഞാനം, സൂക്ഷ്മജ്ഞാനമാകുന്നു.

يَبْنِيْ اِيْنَهَا اِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ حَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِيْ صَخْرَةٍ اَوْ فِي السَّمَوَاتِ اَوْ فِي الْاَرْضِ يَأْتِيْهَا اِنَّ اِلَهًا لَّطِيْفٌ خَبِيْرٌ

﴿17﴾ ‘എന്റെ കുഞ്ഞുമകനേ, നീ നമസ്കാരം നിലനിറുത്തണം; സദാചാരംകൊണ്ട് കർവിക്കുകയും, ദുരാചാരത്തെക്കുറിച്ച് വിരോധിക്കുകയും ചെയ്യണം; നിനക്ക് ബാധിക്കുന്നതിൽ [ആപത്തുകളിൽ] നീ ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളുകയും വേണം. നിശ്ചയമായും അത് (എല്ലാത്തന്നെ) ഖണ്ഡിതമായ [ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത] കാര്യങ്ങളിൽപെട്ടതാകുന്നു.

يَبْنِيْ اَقِمِ الصَّلَاةَ وَاْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَاَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاَصْبِرْ عَلٰى مَا اَصَابَكَ اِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُوْر

﴿16﴾ **يَبْنِيْ** എന്റെ കുഞ്ഞുമകനേ **اِيْنَهَا** നിശ്ചയമായും അത് (ഒരു കാര്യം) **اِنْ تَكُ** അതായിരുന്നാൽ **مِثْقَالَ حَبَّةٍ** ഒരു (ധാന്യ) മണിയുടെ തുക്കം **مِنْ حَرْدَلٍ** കടുക്കിൽ നിന്നുള്ള **فَتَكُنْ** എന്നിട്ട് അതായിരിക്കുകയും (ചെയ്താൽ) **فِي صَخْرَةٍ** ഒരു പാറക്കല്ലിൽ **اَوْ فِي السَّمَوَاتِ** അല്ലെങ്കിൽ ആകാശങ്ങളിൽ **اَوْ فِي الْاَرْضِ** അല്ലെങ്കിൽ ഭൂമിയിൽ **يَأْتِيْهَا** അതിനെ കൊണ്ടുവരും **اِنَّ اِلَهًا** അല്ലാഹു **لَّطِيْفٌ** നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു **خَبِيْرٌ** നിഗൂഢജ്ഞാനിയാണ്, സൗമ്യനാണ് സൂക്ഷ്മമായറിയുന്നവനാണ്

﴿18﴾ 'നീ മനുഷ്യരോട് നിന്റെ കവിൾ കോട്ടരുത് [മുഖം തിരിക്കരുത്] അഹന്ത കാട്ടി ഭൂമിയിൽകൂടി നടക്കുകയും അരുത്. നിശ്ചയമായും ദുരഭിമാനിയായ എല്ലാ (ഓരോ) അഹങ്കാരിയെയും അല്ലാഹു ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതല്ല.

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾

﴿19﴾ 'നിന്റെ നടത്തത്തിൽ കരുതിക്കള്ളുക [മിതത്വം പാലിക്കുക]യും, നിന്റെ ശബ്ദത്തിൽനിന്ന് (അൽപമൊന്ന്) താഴ്ത്തുകയും ചെയ്യുക. നിശ്ചയമായും ശബ്ദങ്ങളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും വെറുപ്പായത് കഴുതകളുടെ ശബ്ദമത്രെ.

وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاعْغُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

﴿17﴾ എന്റെ കുഞ്ഞുമക്കനേ أَقِمِ الصَّلَاةَ നീ നമസ്കാരം നിലനിറുത്തുക وَأْمُرْ നീ കൽപിക്കുകയും ചെയ്യുക بِالْمَعْرُوفِ സദാചാരംകൊണ്ട്, നല്ല കാര്യത്തെക്കുറിച്ച് وَأَنْهَ وَأَنْهَ നീ വിരോധിക്കുകയും ചെയ്യുക عَنِ الْمُنْكَرِ ദുരാചാരത്തെ (വെറുക്കപ്പെട്ടതിനെ)ക്കുറിച്ച് وَأَصْبِرْ وَأَصْبِرْ നീ ക്ഷമിക്കുകയും ചെയ്യുക عَلَى مَا أَصَابَكَ നിനക്ക് ബാധിച്ചതിൽ, ആപത്ത് വന്നതിൽ إِنَّ ذَلِكَ نِشَانٌ مِنْ رَبِّكَ فَاصْبِرْ നിശ്ചയമായും അത് مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ചെറുപ്പമായ (ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത, ദുഃഖകരമായ) കാര്യങ്ങളിൽപ്പെട്ടതാണ്. ﴿18﴾ നീ കോട്ടുക (ചരിക്കുക, തിരിക്കുക, ചുളിക്കുക) യും അരുത് خَدَّكَ നിന്റെ കവിൾ (മുഖം) لِلنَّاسِ മനുഷ്യരോട് وَلَا تَمْشِ وَلَا تَمْشِ നീ നടക്കുകയും ചെയ്യരുത് فِي الْأَرْضِ ഭൂമിയിൽ مَرَحًا അഹങ്കരിച്ചുകൊണ്ട് إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ لَا يُحِبُّ അല്ലാഹു ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതല്ല, كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ എല്ലാ (ഓരോ) അഹങ്കാരിയെയും, പത്രാസ് നടക്കുന്നവനെയും فَخُورٍ ദുരഭിമാനിയായ, യോഗ്യത നടക്കുന്ന, അന്തസ്സ് കാണിക്കുന്ന ﴿19﴾ നീ കരുതുക (മിതത്വം പാലിക്കുക) യും ചെയ്യണം فِي مَشْيِكَ നിന്റെ നടത്തത്തിൽ وَأَغْضُضْ നിന്റെ താഴ്ത്തുക (കുറക്കുകയും) ചെയ്യുക مِنْ صَوْتِكَ നിന്റെ ശബ്ദത്തിൽ നിന്ന് (അൽപം) أَنْكَرَ നിശ്ചയമായും കൂടുതൽ വെറുപ്പായത് الْأَصْوَاتِ ശബ്ദങ്ങളിൽ لَصَوْتُ ശബ്ദം തന്നെ الْحَمِيرِ കഴുതകളുടെ

അഹംഭാവം മൂലം ജനങ്ങളുടെ നേരെ മുഖം ചുളിക്കുകയോ, അവഗണന നിമിത്തം അവരിൽനിന്ന് മുഖം തിരിക്കുകയോ ചെയ്യാതെ, പ്രസന്നമുഖത്തോടും, വിനയത്തോടും കൂടി പെരുമാറണമെന്നാണ് وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ (മനുഷ്യരോട് കവിൾ കോട്ടരുത്) എന്ന് പറഞ്ഞതിന്റെ സാരം. ഉറക്കെ ശബ്ദമുണ്ടാക്കിയും, അനാവശ്യമായി സംസാരിച്ചും മറ്റുള്ളവരെ ശല്യപ്പെടുത്തുന്ന വായാടികൾക്ക് വമ്പിച്ചൊരു താക്കീതാണ് അവരുടെ ശബ്ദത്തെ കഴുതയുടെ ശബ്ദത്തോട് ഉപമിച്ചതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്. ശ്രോതാവിന്റെ ഹിതം നോക്കാതെ

ഉച്ചത്തിൽ ശബ്ദമിടുന്നത് ഒരു യോഗ്യതയാണെങ്കിൽ, ആ യോഗ്യത കഴുതക്കൊണ്ടല്ലോ കൂടുതൽ അവകാശപ്പെടാവുന്നത്.

ലുക്മാൻ (റ) ന്റെ ഉപദേശങ്ങൾ ഇതോടെ അവസാനിച്ചു. ഓരോന്നിന്റെയും താൽപര്യം യാതൊരു വ്യാഖ്യാനമോ, വിവരണമോ കൂടാതെത്തന്നെ വ്യക്തമാണ്. ചുരുക്കത്തിൽ, മനുഷ്യൻ അല്ലാഹുവുമായി ഇടപെടേണ്ടതെങ്ങിനെയെന്നും, ജനങ്ങളുമായുള്ള പെരുമാറ്റം എങ്ങിനെയായിരിക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം ഇതിൽ മകനെ ഓർമ്മിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, വിശ്വാസപരമായും, കർമ്മപരമായും, സ്വഭാവസംബന്ധമായുമുള്ള പല തരമോ പദേശങ്ങളുടെയും സമാഹാരമത്രെ അവ. ഓരോ വ്യക്തിയും നിത്യം ഓർമ്മിപ്പിച്ചിരിക്കേണ്ടുന്ന ഉപദേശങ്ങളായത് കൊണ്ടുതന്നെയാണ് അല്ലാഹു കൂർആനിൽ അവയെ ഉദ്ധരിച്ചത്. അവയെ മാതൃകയാക്കി ജീവിക്കുന്ന സജ്ജനങ്ങളിൽ അല്ലാഹു നമ്മെയെല്ലാം ഉൾപ്പെടുത്തട്ടെ. ആമീൻ.

വിഭാഗം - 3

﴿20﴾ ആകാശങ്ങളിലുള്ളതും, ഭൂമിയിലുള്ളതും അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് അധീനപ്പെടുത്തിത്തന്നിരിക്കുന്നത് നിങ്ങൾ കാണുന്നില്ലേ?! അവന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷമായും, പരോക്ഷമായും നിങ്ങൾക്ക് അവൻ വിശാലപ്പെടുത്തിത്തരുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു! അല്ലാഹുവിന്റെ കാര്യത്തിൽ-യാതൊരു അറിവാകട്ടെ, മാർഗദർശനമാകട്ടെ, വെളിച്ചം നൽകുന്ന ഗ്രന്ഥമാകട്ടെ (ഒന്നും തന്നെ) ഇല്ലാതെ-തർക്കം നടത്തുന്ന ചിലർ മനുഷ്യരിലുണ്ട്.

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَهْرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ ﴿٢٠﴾

﴿21﴾ 'അല്ലാഹു ഇറക്കിയിട്ടുള്ളതിനെ നിങ്ങൾ പിൻപറ്റുവിൻ' എന്ന് അവരോട് പറയപ്പെട്ടാൽ അവർ പറയും; 'ഇല്ല-) എങ്കിലും ഞങ്ങളുടെ പിതാക്കളെ ഏതൊരു പ്രകാരത്തിൽ കണ്ടെത്തിയിരിക്കുന്നുവോ അതിനെ ഞങ്ങൾ പിൻപറ്റുന്നതാണ്.' പിശാച് അവരെ ജ്വലിക്കുന്ന നരകശിക്ഷയിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുകയായിരുന്നുവെങ്കിലുമോ (-എന്നാലും അവരെത്തന്നെയാണോ പിൻപറ്റുക)?!

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْنَا ءِآبَاءَنَا ؕ أَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٢١﴾

﴿20﴾ سَحَرْنَا أُمَّتَنَا أَنْ تَكُونَ مِنَّا مَنكِرًا وَأَكْبَارًا ۚ فَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا عُشْرًا ۚ وَنَمِسْنَا الْأَمْنَانَ ۚ إِنَّهُ يَحْتَدِيكُم مِّنْ دُونِ الْمَعْرُوفِ ۚ وَمَا يَتَّبِعُ إِلَّا الْغَيْبَةَ ۚ وَأَمَّا إِذَا نَفَخْنَا فِي نَفَسِنَا فَؤَادِنَا فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ أَقْبَلْنَا وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ هُدًى ۚ وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مَبْغُوتٍ ۚ إِنَّهُ يُضِلُّ مَن يَشَاءُ ۚ وَإِنَّهُ لَكَاذِبٌ ۚ ﴿21﴾ وَأَمَّا إِذَا نَفَخْنَا فِي نَفَسِنَا فَؤَادِنَا فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ أَقْبَلْنَا وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ هُدًى ۚ وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مَبْغُوتٍ ۚ إِنَّهُ يُضِلُّ مَن يَشَاءُ ۚ وَإِنَّهُ لَكَاذِبٌ ۚ

ആകാശത്ത് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന സൂര്യ ചന്ദ്രനക്ഷത്രാദി ഗോളങ്ങളെയും, മേഘം, മഴ, മഞ്ഞ്, വായു മുതലായവയെയും, ഭൂമിയിലെ ജീവികൾ, സസ്യലതാദികൾ, പർവ്വതങ്ങൾ, നദികൾ പനനവസ്തുക്കൾ തുടങ്ങിയ നിരവധി വസ്തുക്കളെയും മനുഷ്യന് ഓരോ തരത്തിൽ അല്ലാഹു ഉപയോഗപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തിരിക്കുന്നു. വിശപ്പിന് ഭക്ഷണം, ദാഹത്തിന് വെള്ളം, താമസത്തിന് സ്ഥലസൗകര്യം, കാഴ്ച, കേൾവി, സംസാരം എന്നിങ്ങനെയുള്ള എണ്ണമറ്റ അനുഗ്രഹങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷത്തിൽ അറിയപ്പെടാവുന്നതാണ്. വിശേഷബുദ്ധി, ജ്ഞാനം സമ്പാദിക്കുവാനുള്ള മാർഗങ്ങൾ, വേദഗ്രന്ഥങ്ങളും ദൈവദൂതന്മാരും മുഖേനയുള്ള മാർഗദർശനങ്ങൾ, പ്രാർഥനക്ക് ഉത്തരം നൽകൽ എന്നിങ്ങനെ പ്രത്യക്ഷത്തിൽ കാണപ്പെടാത്ത എത്രയോ അനുഗ്രഹങ്ങളും അവൻ മനുഷ്യനു ചെയ്തുകൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. നിത്യം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു മുണ്ട്. അങ്ങിനെ, ഓരോ വിനാഴികയിലും അല്ലാഹുവിന്റെ കണക്കറ്റ അനുഗ്രഹങ്ങൾ ആസ്വദിച്ചും, കണ്ടറിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുകയുമാണ് മനുഷ്യവർഗം. എന്നിട്ടും അവരിൽ ഒരു വിഭാഗം അല്ലാഹുവിലും, അവന്റെ തൗഹീദിലും വിശ്വസിക്കുന്നില്ല; അവനോട് കുറും ഭക്തിയും കാണിക്കുന്നുമില്ല. നേരെമറിച്ച് തർക്കത്തിനും, നിഷേധത്തിനും ഒരുമ്പെടുകയാണ് അവർ ചെയ്യുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ അസ്തിത്വത്തെതന്നെ ചോദ്യം ചെയ്യുന്നവരും, അവന്റെ ഏകത്വത്തെയും ഉൽകൃഷ്ടഗുണങ്ങളെയും നിഷേധിക്കുന്നവരും, അവന്റെ നിയമനിർദ്ദേശങ്ങളെ വിമർശിക്കുന്നവരും-ഇങ്ങിനെ പല തരക്കാരും- ഈ വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

ആകാശഭൂമികളെ സൃഷ്ടിച്ചതും, മഴവർഷിപ്പിച്ചതും കായ്കനികളെ ഉൽപാദിപ്പിച്ചതും സമുദ്രവും നദികളും ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയതും, സൂര്യചന്ദ്രന്മാരെയും രാപ്പകലുകളെയും ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയതും ഓർമ്മിപ്പിച്ചശേഷം സുറത്തു ഇബ്റാഹിമിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു: ۳: ۴: . . . لظلم كفر - ابراهيم . . . സാരം: നിങ്ങൾ അവനോട്-അല്ലാഹുവിനോട്-ആവശ്യപ്പെടുന്നതിൽ നിന്നെല്ലാം തന്നെ അവൻ നിങ്ങൾക്ക് നൽകുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹം നിങ്ങൾ എണ്ണയാൽ തീരുന്നതല്ല. നിശ്ചയമായും മനുഷ്യൻ

അക്രമകാരിയും നന്ദികെട്ടവനും തന്നെ. (സു: ഇബ്റാഹീം 34) ഈ ആശയംതന്നെയാണ് അല്ലാഹു ഈ വചനങ്ങളിലും ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നത്.

എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ കാര്യത്തിൽ- അവന്റെ തൗഹീദിന്റെയും മാർഗദർശനങ്ങളുടെയും നിയമനിർദ്ദേശങ്ങളുടെയും കാര്യങ്ങളിൽ- തർക്കം നടത്തുന്നവർക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ സന്ദേശങ്ങൾക്കും നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും എതിരിൽ തങ്ങളുടെ വാദങ്ങളെ സ്ഥാപിക്കുവാൻ എന്തെങ്കിലും തെളിവുകൾ ഹാജരാക്കുവാനുണ്ടോ? ഇല്ലതന്നെ. കാരണം ആ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾക്ക് മുമ്പിൽ വാസ്തവവിരുദ്ധമല്ലാത്ത ഏതെങ്കിലും അറിവിന്റെ ശകലമോ, ദൈവികമാർഗദർശനമോ വേദഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ സാക്ഷ്യമോ ഒന്നും അവർക്ക് സമർപ്പിക്കുവാനില്ല. ഉണ്ടായിരിക്കുവാൻ അവകാശവുമില്ലല്ലോ. അവരുടെ ഏകാവലംബം തങ്ങളുടെ പൂർവ്വികൻമാരുടെ പാരമ്പര്യവും, അവരോടുള്ള അന്ധമായ അനുകരണവും മാത്രമായിരിക്കും. ആ പൂർവ്വികൻമാരുടെ നിലയോ? വാസ്തവത്തിൽ അവർ പിശാചിന്റെ കാലടികളെ പിൻപറ്റി വഴിപിഴച്ചു പോയിരിക്കുകയാണ്. പിശാച് അവരെ നയിച്ചിരുന്നത് നരകശിക്ഷയിലേക്ക് മാത്രമാണ്. ഇതേ അനുഭവം തന്നെ തങ്ങൾക്കും വേണമെന്നാണോ ഇക്കൂട്ടരും വിചാരിക്കുന്നത്? ഇതാണ് അല്ലാഹു അവരോട് ഗൗരവപൂർവ്വം ചോദിക്കുന്നത്. തുടർന്നുകൊണ്ട് ഇരുകൂട്ടരുടെയും- അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചു നന്ദിയും വിശ്വാസവും ഉള്ളവരുടെയും, ഇല്ലാത്തവരുടെയും അവസ്ഥ വിവരിക്കുന്നു:-

﴿22﴾ ആരെങ്കിലും- അവൻ സൽഗുണവാനായിക്കൊണ്ടെ- തന്റെ മുഖത്തെ അല്ലാഹുവിലേക്ക് വിട്ടുകൊടുക്കുന്ന [കീഴ്പ്പെടുത്തുന്ന] തായാൽ, തീർച്ചയായും അവൻ ഏറ്റവും ബലവത്തായ കൈപ്പിടിയെ മുറുകെ പിടിച്ചിരിക്കുകയാണ്. അല്ലാഹുവിലേക്കത്രെ കാര്യങ്ങളുടെ (യെല്ലാം) പര്യവസാനം.

وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ حَسِنٌ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٢٢﴾

﴿23﴾ ആരെങ്കിലും അവിശ്വസിച്ചുവെങ്കിലോ, അവന്റെ അവിശ്വാസം (നബിയെ) നിന്നെ ദുഃഖിപ്പിക്കാതിരിക്കട്ടെ:- (കാരണം) നമ്മുടെ അടുക്കലേക്കാണ് അവരുടെ മടങ്ങിയെത്തൽ. അപ്പോൾ, അവർ പ്രവർത്തിച്ചതിനെക്കുറിച്ച് നാം അവരെ ബോധ്യപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കും. നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു ഞങ്ങളിൽ [ഹൃദയങ്ങളിൽ] ഉള്ളതെക്കുറിച്ച് അറിയുന്നവനാകുന്നു.

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا تَحْزُنْكَ كُفْرُهُ ۗ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٣﴾

﴿24﴾ നാം അവർക്ക് അൽപം സുഖം അനുഭവിപ്പിക്കുന്നു; പിന്നീട് കഠോരമായ ശിക്ഷയിലേക്ക് നാം അവരെ നിർബന്ധിച്ചു കൊണ്ടുവരുന്നതുകൊണ്ടാകുന്നു.

نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ

عَذَابٍ غَلِيظٍ

﴿22﴾ ആരെങ്കിലും വിട്ടുകൊടുത്താൽ, കീഴ്പ്പെടുത്തിയാൽ وَجْهَهُ തന്റെ മുഖത്തെ إِلَى اللَّهِ അല്ലാഹുവിനേക്കേക്കിട്ടുപോകും وَهُوَ അവൻ ആയിക്കൊണ്ടു സൽഗുണവാൻ, നന്മ പ്രവർത്തിക്കുന്നവൻ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ എന്നാൽ തീർച്ചയായും അവൻ മുറുകെ പിടിച്ചു بِالْعُرْوَةِ കൈപ്പിടിയെ, പിടിക്കുവാൻ الْوُثْقَى ഏറ്റവും ബലവത്തായ وَاللَّهِ അല്ലാഹുവിനേക്കേക്കിട്ടുപോകും وَوَمَنْ كَفَرَ ആരെങ്കിലും അവിശ്വസിച്ചാൽ فَلَا يَحِزُّكَ എന്നാൽ നിന്നെ ദുഃഖിപ്പിക്കാതിരിക്കട്ടെ كُفْرَهُ അവന്റെ അവിശ്വാസം اَيْنَا നമ്മുടെ അടുക്കലേക്കാണ് مَرَجِعُهُمْ അവരുടെ മടക്കം فَتَنْبِئُهُمْ അപ്പോൾ നാം അവരെ ബോധ്യപ്പെടുത്തും بِمَا عَمِلُوا അവർ പ്രവർത്തിച്ചതിനെപ്പറ്റി നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു عَلِيمٌ അറിയുന്നവനാണ് بِذَاتِ الصُّدُورِ നെഞ്ചുകളിൽ (ഹൃദയങ്ങളിൽ) ലളളത്തിനെപ്പറ്റി ﴿24﴾ نُمَتِّعُهُمْ നാം അവർക്ക് സുഖമനുഭവിപ്പിക്കും, സുഖജീവിതം നൽകും قَلِيلًا കുറച്ചു അൽപം ثُمَّ പിന്നീട് نَضْطَرُّهُمْ നാം അവരെ നിർബന്ധിച്ചുകൊണ്ടുവരും, നിർബന്ധിതരാക്കും إِلَىٰ عَذَابٍ ഒരു ശിക്ഷയിലേക്ക് غَلِيظٍ കഠോരമായ, കനത്ത

നിഷ്കളങ്കമായ നിലയിൽ അല്ലാഹുവിന് കീഴ്പ്പെടുകയും അവന്റെ വിധി വിലക്കുകൾ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവന് ശിക്ഷയെ ഭയപ്പെടേണ്ടതില്ലെന്നും അവന് രക്ഷാമാർഗം ലഭിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നുമാണ് ആദ്യത്തെ വചനത്തിന്റെ താൽപര്യം. 'നന്മ ചെയ്യുക, പുണ്യം ചെയ്യുക' എന്നും മറ്റും അർത്ഥമുള്ള 'ഇഹ്സാൻ' (احسان) എന്ന ധാതുവിന്റെ കർത്തൃരൂപമാണ് 'മുഹ്സിൻ' (محسن) എന്ന വാക്ക്. ഇമാം മുസ്ലിം (റ) ഉദ്ധരിക്കുന്ന പ്രസിദ്ധമായ ഒരു ഹദീസിൽ നബി ﷺ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട് 'الإحسان أن تعبد الله كأنك تراه فإن لم تكن تراه فإنه يراك - مسلم' ('ഇഹ്സാൻ' എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിനെ നീ കാണുന്നുണ്ടെന്നപോലെ അവനെ നീ ആരാധിക്കുകയാണ്. നീ അവനെ കാണുന്നില്ലെങ്കിലും നിശ്ചയമായും അവൻ നിന്നെ കാണുന്നുണ്ട്.) യഥാർത്ഥ 'മുഹ്സിൻ' ആരാണെന്ന് ഇതിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാക്കാം. അവിശ്വാസികൾക്കുള്ള കനത്ത താക്കീതാണ് ഒടുവിലത്തെ രണ്ടു വചനങ്ങളുടെ ഉള്ളടക്കം. 'അവർക്ക് നാം അൽപം സുഖം അനുഭവിപ്പിക്കും' എന്നു പറഞ്ഞത് അവരുടെ ഇഹലോക ജീവിതത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചാകുന്നു. സത്യവിശ്വാസത്തിന്റെയും, അവിശ്വാസത്തിന്റെയും സാക്ഷാൽ ഫലം അനുഭവിക്കുക പരലോകത്തുവെച്ചാണല്ലോ. കഠോരമായ ശിക്ഷയിലേക്ക് അവരെ നിർബന്ധിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നതുപോലെ പഠിപ്പിച്ച് അതിനെ ഉദ്ദേശിച്ചാകുന്നു.

﴿25﴾ ആകാശങ്ങളെയും ഭൂമിയെയും, സൃഷ്ടിച്ചത് ആരാണെന്ന് നീ അവരോട് ചോദിച്ചുവെങ്കിൽ, നിശ്ചയമായും അവൻ പറയും: 'അല്ലാഹു' എന്ന് പറയുക: അല്ലാഹുവിനാണ് സ്തുതി!' എങ്കിലും അവരിൽ അധികമാളും അറിയുന്നില്ല.

وَلَيْنَ سَأَلْتَهُم مِّنْ خَلْقِ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ
بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾

﴿25﴾ നീ അവരോട് ചോദിച്ചുവെങ്കിൽ ആർ സൃഷ്ടിച്ചു എന്ന് ആകാശങ്ങൾ *وَالْأَرْضِ* ഭൂമിയും *لَيَقُولُنَّ* നിശ്ചയമായും അവർ പറയും *اللَّهُ* അല്ലാഹു എന്ന് *قُلِ* പറയുക *الْحَمْدُ* സ്തുതി, *سُبْحَانَ* സ്തോത്രം *اللَّهِ* അല്ലാഹുവിനാണ് *بَلْ* എങ്കിലും, പക്ഷേ *أَكْثَرُهُمْ* അവരിൽ അധികമാളുകളും *لَا يَعْلَمُونَ* അറിയുന്നില്ല.

﴿26﴾ അല്ലാഹുവിന്റെതാണ് ആകാശങ്ങളിലും ഭൂമിയിലുമുള്ളത് (മുഴുവനും). നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു തന്നെയാണ് ധന്യനും (അഥവാ അനാശ്രയനും) സ്തുത്യർഹനുമായുള്ളവൻ.

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ
اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٦﴾

﴿26﴾ *اللَّهُ* അല്ലാഹുവിനാണ്, അല്ലാഹുവിന്റെതാണ് *مَا فِي السَّمَوَاتِ* ആകാശങ്ങളിലുമുള്ളത് *وَالْأَرْضِ* ഭൂമിയിലും *إِنَّ اللَّهَ* നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു *هُوَ* അവൻ തന്നെ *الْغَنِيُّ* ധന്യൻ, അനാശ്രയൻ *الْحَمِيدُ* സ്തുത്യർഹൻ.

അല്ലാഹു അല്ലാതെയുള്ളവരെ ആരാധിക്കുന്നത് അബദ്ധവും, അന്യായവുമാണെന്നുള്ളതിന് ഏറ്റവും അടിസ്ഥാനപരമായ കാരണം ലോകസ്രഷ്ടാവ് അല്ലാഹുവാണെന്നുള്ളതാണല്ലോ. ഈ യാഥാർത്ഥ്യം ബഹുദൈവ വിശ്വാസികളും സമ്മതിക്കുന്നു. അങ്ങനെ അവർക്കെതിരിൽ അവർതന്നെ ന്യായം സ്ഥാപിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് അതിന്റെ പേരിൽ അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കാൻ നബി ﷺ യോട് കൽപിക്കുന്നത്. എന്നാൽ, അവരിൽ അധികമാളുകളും- ചിന്തയുടെയും കാര്യബോധത്തിന്റെയും അഭാവം നിമിത്തം-ഈ പരമാർത്ഥം, മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല. ആകയാൽ, പൂർവ്വിക പാരമ്പര്യത്തെ അനുകരിച്ചു തുപ്തി അടയുകയാണവർ ചെയ്യുന്നത്.

﴿27﴾ ഭൂമിയിൽ വൃക്ഷമായിട്ടുള്ളത് (മുഴുവനും) പേനകളായിരുന്നാലും (നിലവിലുള്ള) സമുദ്രം- അതിന് പുറമെ ഏഴു സമുദ്രങ്ങളും-അതിന് പോഷണം, നൽകി (മഷിയായി) കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്താലും, അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങൾ (എഴുതി) തീരുന്നതല്ല. നിശ്ചയമായും, അല്ലാഹു പ്രതാപശാലിയും, അഗാധജ്ഞനുമായും.

وَلَوْ أَنَّمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ
أَقْلَمُ وَالْبَحْرِ يَمْدُهُ مِنْ بَعْدِهِ
سَبْعَةُ أَعْخُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾

﴿27﴾ ആയിരുന്നാലും **مَا فِي الْأَرْضِ** ഭൂമിയിലുള്ളത് **مِنْ شَجَرَةٍ** വൃക്ഷമായിട്ട്, മരത്തിൽ നിന്ന് **أَفْلاهُمُ** പേനകൾ **وَالْبَحْرُ** സമുദ്രവും (ഉണ്ടായിരുന്നാലും) **يَمُدُّهُ** അതിന് പോഷണം നൽകിക്കൊണ്ട് **مِنْ بَعْدِهِ** അതിന് ശേഷം (പുറമെ) **سَبْعَةُ أَبْحُرٍ** ഏഴ് സമുദ്രങ്ങൾ **تَائِي** തീരുന്നതല്ല, കഴിയുന്നതല്ല **كَلِمَاتِ اللَّهِ** അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങൾ, വാക്കുകൾ **إِنَّ اللَّهَ** നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു **عَزِيزٌ** പ്രതാപശാലിയാണ് **حَكِيمٌ** അന്ധജ്ഞാനം അന്യമായിരുന്നതാണ്.

ഭൂമിയിലെ വൃക്ഷങ്ങളെല്ലാം പേനകളായും, നിലവിലുള്ള സമുദ്രവും അതിന് പുറമെ ഒരേ സമുദ്രങ്ങളും മഷിയായും ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയാലും അല്ലാഹുവിന്റെ അനന്തവർത്തകളായും, അവന്റെ ഉൽകൃഷ്ടഗുണങ്ങളായും എഴുതി അവസാനിപ്പിക്കുക സാധ്യമല്ല. അഥവാ അവയ്ക്കു കണക്കും ഒടുക്കവുമില്ലാത്തതാണ് എന്ന് സാരം. ‘ഏഴു സമുദ്രങ്ങൾ’ (سبعة ابحر) എന്നു പറഞ്ഞത് കുറേ അധികം എന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തിൽ പറഞ്ഞതാകുന്നു. എട്ടോ അതിലധികമോ സമുദ്രമുണ്ടായാൽ അവസാനിപ്പിക്കാമെന്ന അർത്ഥത്തിലല്ല. അധികത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട് മലയാളക്കാർ പത്തും നൂറുമെല്ലാം എന്ന് പറയാറുള്ളതുപോലെ, അറബികൾ ഏഴും എഴുപതും എഴുന്നൂറും എന്ന് ഉപയോഗിക്കുക പതിവുണ്ട്. സൂറത്തുൽ കഹ്ഫ് 109-ാം ആയത്തിന്റെ വിവരണത്തിൽ നാം വായിച്ചതെല്ലാം ഇവിടെയും ഓർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്.

﴿28﴾ നിങ്ങളെ (മുഴുവനും) **مَا خَلَقَكُمْ وَلَا بَعَثَكُمْ إِلَّا** സൃഷ്ടിക്കുന്നതും, നിങ്ങളെ പുനർജീവിപ്പിക്കുന്നതും ഒരേ ദേഹത്തിന്റേതു പോലെയല്ലാതെ (കൂടുതൽ പ്രയാസമൊന്നും അല്ല. നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു (എല്ലാം) കേൾക്കുന്നവനാണ്, കാണുന്നവനാണ്. **كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ ۗ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ**

﴿28﴾ നിങ്ങളെ **مَا خَلَقَكُمْ وَلَا بَعَثَكُمْ** സൃഷ്ടിക്കുന്നതല്ല നിങ്ങളെ **وَالْبَحْرُ** പുനർജീവിപ്പിക്കലും അല്ല **إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ** ഒരു ദേഹത്തിന്റേ (ആളുടെ)തു പോലെയല്ലാതെ **وَاحِدَةٍ** ഒരേ ഒരു **بَصِيرٌ** നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു **سَمِيعٌ** കേൾക്കുന്നവനാണ് **بَصِيرٌ** കാണുന്നവനാണ്.

അഥവാ ഒരാളുടെ കാര്യവും കൂടുതൽ ആളുടെ കാര്യവും അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരുപോലെ നിസ്സാരമാണ്. കാരണം, ഏതൊരു കാര്യവും ഉണ്ടാവണമെന്നു അവൻ ഉദ്ദേശിച്ചാൽ അതിനെക്കുറിച്ച് ‘ഉണ്ടാവുക’ എന്ന് അവൻ പറയുകയേ വേണ്ടൂ, അത് ഉണ്ടാകുന്നതാണ്. (انما امره اذا اراد شيئا ان يقول له كن فيكون - يس) എന്നിരിക്കെ എണ്ണവണ്ണങ്ങളുടെ ഏറ്റക്കുറവ് അവന്റെ അടുക്കൽ ഒരു പ്രശ്നമേ അല്ല.

﴿29﴾ നീ കാണുന്നില്ലേ, അല്ലാഹു രാത്രിയെ പകലിൽ കടത്തുകയും പകലിനെ രാത്രിയിൽ കടത്തുകയും ചെയ്തു വരുന്നത്? ! സൂര്യനെയും ചന്ദ്രനെയും അവൻ അധീനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. എല്ലാം (തന്നെ) ഒരു നിർണയിക്കപ്പെട്ട അവധി വരെ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നതിനെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു സൂക്ഷ്മമായി അറിയുന്നവനാണെന്നും (കണ്ടറിയുന്നില്ലേ)?!

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلًّا يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾

﴿29﴾ നീ കാണുന്നില്ലേ, കണ്ടില്ലേ അല്ലാഹു കടത്തുന്നു യുജ്ജ് രാത്രിയെ പകലിൽ യുജ്ജ് പകലിനെ കടത്തുന്നു എന്നും രാത്രിയിൽ യുജ്ജ് അവൻ അധീനമാക്കുക (കീഴ്പ്പെടുത്തുക)യും ചെയ്തിരിക്കുന്നു സൂര്യനെയും, ചന്ദ്രനെയും യുജ്ജ് എല്ലാം (ഓരോന്നും) യുജ്ജ് സഞ്ചരിക്കുന്നു ഒരു അവധിവരെ യുജ്ജ് നിർണയിക്കപ്പെട്ട യുജ്ജ് അല്ലാഹു അറിയുന്നതും യുജ്ജ് നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി യുജ്ജ് സൂക്ഷ്മമായിരുന്നവൻ

പകൽ സമയത്തിൽ വരുന്ന കുറവിനെ രാത്രിയിലും, രാത്രി സമയത്തിൽ വരുന്ന കുറവിനെ പകലിലും അവൻ വർധിപ്പിക്കുന്നു. രാത്രി വരുമ്പോൾ പകലിനെ അതിലും, പകൽ വരുമ്പോൾ രാത്രിയെ അതിലും ലയിപ്പിക്കുന്നു. ദിവസക്കണക്കിലും, മാസക്കണക്കിലും, വർഷക്കണക്കിലും സൂര്യചന്ദ്രൻമാർക്ക് നിർണയിക്കപ്പെട്ട ചലനമാർഗങ്ങൾ തെറ്റാതെ കിയാമത്ത് നാൾ വരെ അവ ചലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇതെല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ ശക്തിമാഹാത്മ്യത്തെയും, സൃഷ്ടിഭവൈഭവത്തെയും, ജ്ഞാനവിശാലതയെയും വിളിച്ചോരുന്നു. ഇതിന് കാരണമെന്താണെന്നോ?-

﴿30﴾ അല്ലാഹു തന്നെയാണ് സ്ഥിരമായി നിലകൊള്ളുന്നവൻ എന്നുള്ളത് കൊണ്ടാണത്; അവന് പുറമെ അവർ വിളിച്ചു (പ്രാർഥിച്ചു) വരുന്നവ വ്യർഥമാണെന്നും, അല്ലാഹു തന്നെയാകുന്നു വലിയ (മഹാനായ) ഉന്നതനെന്നും (ഉള്ളതുകൊണ്ടാണ്).

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الْبَطْلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾

വിഭാഗം - 4

(31) അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ സമുദ്രത്തിൽ കൂടി കപ്പലുകൾ സഞ്ചരിക്കുന്നത് നീ കണ്ടില്ലേ, അവന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ നിന്ന് (ചിലത്) നിങ്ങൾക്ക് കാണിച്ചുതരുവാൻ വേണ്ടി? നിശ്ചയമായും, കൃതജ്ഞനായ എല്ലാ ക്ഷമാശീലന്മാർക്കും അതിൽ പല ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുണ്ട്.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلُوكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ
بِنِعْمَةِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ
فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ

(30) الْحَقُّ അവൻ തന്നെ **هُوَ** അല്ലാഹുവാണെന്നതുകൊണ്ടാണ് **بِأَنَّ اللَّهَ ذَلِكُ** സ്ഥിരമായുള്ളവൻ, **وَأَنَّ مَا يُدْعَوْنَ** അവർ വിളിച്ചു (പ്രാർഥിച്ചു) വരുന്നവയാണെന്നും, **مِنْ دُونِهِ** അവൻ പുറമെ **الْبَاطِلُ** വ്യർഥമായത്, അയഥാർഥമായത് **وَأَنَّ اللَّهَ** അല്ലാഹുവാണെന്നതും **أَلَمْ تَرَ (31)** **الْكَبِيرُ** വലിയ, മഹാൻ **هُوَ** അവൻ തന്നെ **الْعَلِيُّ** ഉന്നതൻ, ഉയർന്നവൻ **فِي الْبَحْرِ** സമുദ്രത്തിൽ **تَجْرِي** സഞ്ചരിക്കുന്നു **لِيُرِيَكُمْ** നിങ്ങൾക്കവൻ കാണിച്ചുതരുവാൻ **بِنِعْمَةِ اللَّهِ** അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ **إِنَّ فِي ذَلِكَ** അതിലുണ്ട് **مِنْ آيَاتِهِ** അവന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ നിന്ന് **لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ** എല്ലാ ക്ഷമാശീലന്മാർക്കും **لَآيَاتٍ** പല ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ **رَوَى** നന്ദിയുള്ളവരായ

സത്യവിശ്വാസികൾ നിർവഹിക്കേണ്ടതുള്ള കാര്യങ്ങൾ ആകമാനം പരിശോധിച്ചാൽ അവ ഒന്നുകിൽ ക്ഷമ, അല്ലെങ്കിൽ നന്ദി എന്നീ രണ്ടിലൊരു ഇനത്തിൽപ്പെട്ടതായി കാണാം. അതായത്; വിഷയങ്ങളിലും നാശനഷ്ടങ്ങളിലും ക്ഷമയും സഹനവും പ്രകടമാക്കുക; സുഖസന്തോഷങ്ങളിലും നേട്ടങ്ങളിലും നന്ദിയും കുറും പ്രകടമാക്കുക. ഇതാണവന്റെ കർമ്മങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലം. സത്യവിശ്വാസമെന്നത് രണ്ടു പകുതിയാണ്: ഒരു പകുതി ക്ഷമയും, ഒരു പകുതി നന്ദിയും. (الإيمان نصفان نصف صبر ونصف شكر) എന്ന് ചില ഹദീസുകളിലും മറ്റും കാണുന്നതിന്റെ താൽപര്യം അതാകുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ മനസ്സീരുത്തി ചിന്തിക്കുവാനുള്ള ക്ഷമയും, അതിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന ജ്ഞാനലഭ്യങ്ങളിൽ നന്ദിയും സത്യവിശ്വാസികളുടെ ലക്ഷണമായിരിക്കും. അവർക്കേ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ ഉപയോഗപ്രദമാകുകയുള്ളൂ

(32) കൂന്നുകൾപോലെയുള്ള (വമ്പിച്ച) തിരമാല അവരെ മുടിക്കളഞ്ഞാൽ, അനുസരണം [അഥവാ കീഴ്വണക്കം] അല്ലാഹുവിനു മാത്രമാക്കി നിഷ്കളങ്കരായിക്കൊണ്ട് അവർ അവനെ വിളിച്ചു (പ്രാർഥി) ക്കുന്നതാണ്.

وَإِذَا غَشِيَهُمْ مَوَجٌّ كَالظُّلُمِ دَعَوْا اللَّهَ
مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

എന്നാൽ അവരെ അവൻ കരയിലേക്ക് രക്ഷപ്പെടുത്തുമ്പോഴോ, അപ്പോൾ അവരിൽ (ചിലർ) മിതത്വം സ്വീകരിച്ചവരുണ്ടായിരിക്കും. (ചിലർ നിഷേധികളും) നന്ദികെട്ട എല്ലാ അതിവഞ്ചകൻമാരുമല്ലാതെ (മറ്റാരും) നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ നിഷേധിക്കുകയില്ല.

فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ﴿٣٢﴾

﴿32﴾ അവരെ മുടിയാൽ, ബാധിച്ചാൽ **مَوْجٌ** തിരമാല **كَالظَّلَلِ** കുന്നുകളെ (മലകളെ)പ്പോലുള്ള **دَعَا** അവർ അല്ലാഹുവിനെ വിളിക്കും, പ്രാർത്ഥിക്കും **مُخْلِصِينَ** നിഷ്കളങ്കരാക്കിക്കൊണ്ട് **أَلَّ** അവൻ **الَّذِينَ** അനുസരണം, കീഴ്വണക്കം (ഭക്തി) **فَلَمَّا نَجَّاهُمْ** എന്നാൽ അവൻ അവരെ രക്ഷപ്പെടുത്തുമ്പോഴോ **إِلَى الْبَرِّ** കരയിലേക്ക് **فَمِنْهُمْ** അപ്പോൾ അവരിലുണ്ടായിരിക്കും, അവരിൽ നിന്ന് (ചിലർ) **مُّقْتَصِدٌ** മധ്യനിലക്കാർ, മിതസ്വഭാവമുള്ളവർ **وَمَا يَجْحَدُ** നിഷേധിക്കയില്ല **بِآيَاتِنَا** നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ, ലക്ഷ്യങ്ങളെ, **إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ** എല്ലാ അതിവഞ്ചകൻമാരുമല്ലാതെ **كُفُورٍ** നന്ദികെട്ട, കൃതഘ്നരായ

സമുദ്രയാത്രകൾക്കിടയിൽ കടൽക്ഷോഭമുണ്ടാകുകയും, കുന്നുകൾ കണക്കെ വമ്പിച്ച തിരമാലകളിലേക്കുപെടുകയും ചെയ്യുന്ന ആപൽഘട്ടങ്ങൾ വരുമ്പോൾ മുൾരിക്കുകൾ തങ്ങളുടെ ആരാധ്യവസ്തുക്കളായ എല്ലാ ദൈവങ്ങളെയും മറന്നുകളയുന്നു. അല്ലാഹുവിൽമാത്രം ഭയഭക്തി അർപ്പിച്ചുകൊണ്ട് നിഷ്കളങ്ക ഹൃദയത്തോടെ അവനെ മാത്രം വിളിച്ചു അവർ രക്ഷക്ക് വേണ്ടി പ്രാർഥിക്കും. ആപത്താഴിഞ്ഞു കയ്യിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞാൽ അവരിൽ ചുരുക്കം ചിലർ മാത്രം ഒരു വിധം മിതമായ നിലക്കാരാണായിരിക്കും. അഥവാ ശിർക്കിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പാടെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നില്ലെങ്കിലും, അതോടുകൂടി അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയവും നന്ദിയും കുറച്ചൊക്കെ അവരിൽ അവശേഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. മറ്റുള്ളവരാകട്ടെ, തങ്ങൾ ആപൽഘട്ടത്തിൽ അഭയം പ്രാപിക്കയും, തങ്ങളെ രക്ഷപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്ത അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ചു ബോധമോ, ഓർമയോ, നന്ദിയോ ഒന്നുംതന്നെ അവർക്കുണ്ടായിരിക്കയില്ല. ഒട്ടും നന്ദിയില്ലാത്ത തനി നിഷേധികളായ വഞ്ചകരത്രെ ഇവർ.

തൗഹീദിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽ പലതും വിവരിച്ചശേഷം, പരമകാരുണികനായ അല്ലാഹു മനുഷ്യരെ ആകമാനം സംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ട് അടുത്ത വചനത്തിൽ ഇങ്ങിനെ ഉപദേശിക്കുന്നു:

﴿33﴾ ഹേ, മനുഷ്യരേ, നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ രബ്ബിനെ സൂക്ഷിക്കുവിൻ, ഒരു ദിവസത്തേയ്ക്കുപോലും ചെയ്യുവിൻ; (അന്ന്) ഒരു ജനയിതാവും [മാതാവോ പിതാവോ] തന്റെ സന്താനത്തിന് (യാതൊന്നും) പ്രയോജനം ചെയ്യുന്നതല്ല, ഒരു സന്താനവും തന്നെ, തന്റെ ജനയിതാവിനും യാതൊരു പ്രയോജനവും ചെയ്യുന്നവനായിരിക്കയില്ല (അങ്ങിനെയുള്ള ഒരു ദിവസം). നിശ്ചയമായും അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദത്തം യഥാർഥമാകുന്നു. ആകയാൽ, ഐഹിക ജീവിതം തീർച്ചയായും നിങ്ങളെ വഞ്ചിതരാക്കാതിരിക്കട്ടെ; അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ച് (ആ) മഹാവഞ്ചകനും [പിശാചും] നിങ്ങളെ വഞ്ചിക്കാതിരുന്നുകൊള്ളട്ടെ!

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَأَخْشَوْا
 يَوْمًا لَا تَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ
 وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَارٍ عَنِ وَالِدِهِ
 شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا
 تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا
 يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ

﴿33﴾ ഹേ മനുഷ്യരേ, اتَّقُوا നിങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുവിൻ, കാത്തുകൊള്ളുവിൻ നിങ്ങളുടെ رَبَّكُمْ നിങ്ങളുടെ രബ്ബിനെ وَأَخْشَوْا നിങ്ങൾ ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്യുവിൻ يَوْمًا ഒരു ദിവസത്തെ لَا تَجْزِي നിങ്ങളുടെ പ്രതിഫലം നൽകാത്ത, പര്യാപ്തമാക്കാത്ത (പ്രയോജനം ചെയ്യാത്ത) وَالِدٌ ഒരു ജനയിതാവും (മാതാവോ പിതാവോ) عَنْ وَلَدِهِ തന്റെ സന്താനത്തിന് (മക്കൾക്ക്) وَلَا مَوْلُودٌ ഒരു സന്താനവും (മക്കളും) ആയിരിക്കാത്ത, هُوَ അവൻ جَارٍ പ്രതിഫലം നൽകുന്നവൻ (പ്രയോജനം ചെയ്യുന്നവൻ) عَنِ وَالِدِهِ തന്റെ ജനയിതാവിന് شَيْئًا യാതൊന്നും ഒരു കാര്യവും إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ നിശ്ചയമായും അല്ലാഹുവിന്റെ വാഗ്ദത്തം حَقٌّ യഥാർഥമാണ് فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ ആകയാൽ നിങ്ങളെ വഞ്ചിക്കാതിരിക്കട്ടെ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ഐഹികജീവിതം وَلَا يَغُرَّنَّكُم നിങ്ങളെ വഞ്ചിക്കാതെയുമാതിരിക്കട്ടെ بِاللَّهِ അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ച് الْغُرُورُ മഹാവഞ്ചകൻ

അല്ലാഹുവിന്റെ വിധിയിലേക്കുകൾ അനുസരിച്ചുകൊണ്ട് അവനോട് ഭയഭക്തിയുള്ളവരായിരിക്കുക എന്നത്രെ അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുന്നത് കൊണ്ടുള്ള വിവക്ഷ. മാതാപിതാക്കൾ മക്കൾക്കോ, മക്കൾ മാതാപിതാക്കൾക്കോ യാതൊരു പ്രയോജനവും ചെയ്യാത്ത- അഥവാ എന്തെങ്കിലും ഗുണം ചെയ്യുവാനോ, ദോഷം തടുക്കുവാനോ സാധ്യമാകാത്ത-ദിവസം ക്ഷിപ്രമായത്നാളാണെന്ന് വ്യക്തമാകുന്നു. മനുഷ്യൻ തന്റെ സഹോദരനെയും തന്റെ മാതാവിനെയും, തന്റെ പിതാവിനെയും, തന്റെ ഇണ (ഭാര്യ)യെയും, തന്റെ മക്കളെയും- എല്ലാം തന്നെ -വിട്ട് ഓടിക്കളയുന്ന ദിവസമാണത്. കാരണം, അന്ന് ഓരോ മനുഷ്യനും അവന് മതിയാവോളം (സ്വന്തം) കാര്യമുണ്ടായിരിക്കും.

(يوم يفر المرء من أخيه - إلى قوله: شأن يغيبه- عيس) ഓരോ മനുഷ്യനും അവനവൻ ചെയ്ത കർമ്മത്തിന് പണയമായിരിക്കും. (كل امرئ بما كسب رهين - الطور) അന്നത്തെ അധികാരം മുഴുവനും അല്ലാഹുവിന് മാത്രം. (والأمر يومئذ لله - الإنفطار) പ്രതിഫലത്തിന്റെയും വിചാരണയുടെയും ദിവസമായ അന്നേക്കുവേണ്ടി സൽക്കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യാനും പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് പശ്ചാത്തപിക്കുവാനും ശ്രദ്ധിക്കുക എന്നത്രെ ഈ ദിവസത്തെ ഭയപ്പെടുക എന്ന് പറഞ്ഞതിന്റെ താൽപര്യം.

അല്ലാഹുവിനെ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനും, കീയാമത്ത് നാളിനെക്കുറിച്ച് ഭയപ്പെടാതെ മരണത്തിനും മനുഷ്യർക്ക് വിഘാതമായി നിൽക്കുന്നത് പ്രധാനമായും രണ്ട് കാരണങ്ങളാകുന്നു:

1. ഐഹിക ജീവിതസുഖങ്ങളിൽ ലയിച്ചുപോകുക: പാരത്രിക ജീവിതത്തിൽ വിശ്വസിക്കാത്തവരുടെ ജീവിതലക്ഷ്യം ഭൗതികസുഖം മാത്രമായിരിക്കുമെന്ന് പറയേണ്ടതില്ല. എന്നാൽ, കേവലം പരലോകത്തെക്കുറിച്ച് വിശ്വസിക്കുന്നവരിൽപോലും ഭൗതിക ജീവിതത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകി ഭാവി ജീവിതത്തിന് വേണ്ടുന്ന ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തുന്നവരാണ് മിക്ക മനുഷ്യരും. (بل تؤثرون الحياة الدنيا - الأعلى)

2. പിശാചിന്റെ ദുരുപദേശങ്ങളും വാഗ്ദാനങ്ങളും: അല്ലാഹുവിൽ വിശ്വാസമില്ലാത്തവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അവർ, പിശാചിന്റെ പ്രേരണകളും വാഗ്ദാനങ്ങളും മാത്രം ആശ്രയിക്കുകയാണ് ജീവിതം നയിക്കുകയെന്ന് സ്പഷ്ടമാണ്. എന്നാൽ അല്ലാഹുവിലും പരലോകത്തിലും പൊതുവിൽ വിശ്വാസമുള്ളതോടൊപ്പം തന്നെ പിശാചിന്റെ വലയിൽ മനുഷ്യൻ കൂടുമെന്നും. 'അല്ലാഹു പൊറുക്കുന്നവനാണ്, പരമകാര്യണികനാണ്, സൽക്കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യാനും, പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് പിൻമടങ്ങുവാനും എനിയും കാലമുണ്ട്. എന്നിങ്ങനെ പലതും പിശാച് തോന്നിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. അതെ, പല വാഗ്ദാനങ്ങളും അവൻ ചെയ്യും; പലതും അവൻ വ്യാമോഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. പക്ഷേ, എല്ലാം വഞ്ചനമാത്രമായിരിക്കും താനും. (يعدهم ويغيهم وما يعدهم الشيطان الأغرور - النساء 120) ഇത് കാരണമായിട്ടാണ് ഐഹിക ജീവിതവും വഞ്ചനയായ പിശാച് നിങ്ങളെ വഞ്ചിക്കാതിരിക്കട്ടെ എന്ന് അല്ലാഹു മനുഷ്യരെ താക്കീത് ചെയ്യുന്നത്. പ്രസ്തുത രണ്ട് വഞ്ചനകളിലും അകപ്പെടാതെ അല്ലാഹു നമ്മെ കാത്തു രക്ഷിക്കട്ടെ. ആമീൻ.

﴿34﴾ നിശ്ചയമായും അല്ലാഹുവിന്റെ പക്കലത്രെ അന്ത്യസമയത്തിന്റെ അറിവ്. അവൻ മഴ ഇറക്കുകയും ചെയ്യുന്നു; ഗർഭാശയങ്ങളിലുള്ളതിനെ അറിയുകയും ചെയ്യുന്നു.

നാളെ എന്താണ് താൻ പ്രവർത്തിക്കുകയെന്നുള്ളത് ഒരാളും അറിയുന്നതല്ല; ഏത് നാട്ടിൽവെച്ചാണ് താൻ മരണമടയുകയെന്നും ഒരാളും അറിയുന്നതല്ല. നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു സർവ്വതന്നെയാണ്, സൂക്ഷ്മജ്ഞനാണ്.

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنزِلُ
 الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا
 تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا
 وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ
 تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

﴿34﴾ **عِلْمُ السَّاعَةِ** അന്ത്യ സമയത്തിന്റെ അറിവ് **وَيُزِيلُ** അവൻ ഇറക്കുകയും ചെയ്യുന്നു **الغَيْثَ** മഴയെ **وَيَعْلَمُ** അവനറിയുകയും ചെയ്യുന്നു **مَا فِي الْأَرْحَامِ** ഗർഭാശയങ്ങളിലുള്ളത് **وَمَا تَدْرِي** അറിയുന്നതല്ല **نَفْسٌ** ഒരാളും, ഒരു ആത്മാവും **مَا آذَانَ كَسَبُ** അതെന്ത് പ്രവർത്തിക്കുമെന്നത് **غَدًّا** നാളെ **تَدْرِي** **وَمَا تَدْرِي** അറിയുന്നതുമല്ല **نَفْسٌ** ഒരാളും **بِأَيِّ أَرْضٍ** ഏത് ഭൂമിയിലാണ് (നാട്ടിലാണ്) **تَمُوتُ** അത് മരിക്കുന്നത് (എന്നും) **إِنَّ اللَّهَ** നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു **عَلِيمٌ** സർവ്വജ്ഞാനൻ **خَبِيرٌ** സൂക്ഷ്മജ്ഞാനനാണ്.

അല്ലാഹുവല്ലാതെ മറ്റാരും അറിയാത്ത അഞ്ച് അദ്യുശ്യകാര്യങ്ങളാണ് ഈ വചനത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

- 1) ലോകാവസാനഘട്ടം-അത് എപ്പോഴാണെന്നുള്ളത്.
- 2) മഴ വർഷിക്കൽ -അത് എപ്പോഴാണ്, എവിടെയൊക്കെയാണ്, എങ്ങിനെയാക്കെയൊയിരിക്കും എന്നുള്ളത്.
- 3) ഗർഭത്തിലിരിക്കുന്ന ശിശു-അത് ആണോ പെണ്ണോ പൂർണ്ണശിശുവോ, അപൂർണ്ണ ശിശുവോ, വെളുത്തതോ, കറുത്തതോ, സൽസ്വഭാവിയോ, ദുഃസ്വഭാവിയോ, ദീർഘായുസ്സുള്ളതോ, ഇല്ലാത്തതോ എന്നിത്യാദിയുള്ളത്.
- 4) ഒരാൾ നാളെ എന്തൊക്കെ ചെയ്യുമെന്നത്- അഥവാ നാളത്തെ സംഭവങ്ങൾ.
- 5) ഒരാൾ എവിടെവെച്ച് മരിക്കും- അഥവാ അത് എപ്പോഴാണ്, എങ്ങിനെയാണ് എന്നൊക്കെ. ഈ അഞ്ചിനുപുറമെ വേറെയും എത്രയോ അദ്യുശ്യകാര്യങ്ങൾ-അല്ലാഹുവിനല്ലാതെ അറിയാവതല്ലാത്ത കാര്യങ്ങൾ-നിലവിലുണ്ട്. കേവലം ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ മാത്രമായ ഈ അഞ്ചെണ്ണം ഇവിടെ ഒന്നിച്ചു പ്രസ്താവിച്ചുകാണുവാൻ കാരണം ഈ വചനം അവതരിപ്പിച്ചത് താഴെ പറയുന്ന സന്ദർഭത്തിലായത് കൊണ്ടായിരിക്കും. **الله أعلم**

വാരിമുബ്നു അംറ (وارث بن عمرو) എന്ന് പേരായ ഒരാൾ നബി ﷺ യോട് ചോദിക്കുകയുണ്ടായി: 'മുഹമ്മദേ, എപ്പോഴാണ് അന്ത്യസമയം ഉണ്ടാവുക? ഞങ്ങളുടെ നാട് (മഴ കിട്ടാതെ) വരൾച്ച പ്രാപിച്ചിരിക്കുകയാണ്. എപ്പോഴാണ് (മഴ പെയ്തു) ക്ഷേമമുണ്ടായിത്തീരുക? ഞാൻ പോരുമ്പോൾ എന്റെ ഭാര്യക്ക് ഗർഭമുണ്ട്. അവൾ എന്ത് കുട്ടിയെയാണ് പ്രസവിക്കുക? ഞാൻ ഇന്ന് പ്രവർത്തിച്ചത് എനിക്കറിയാം. എന്നാൽ നാളെ ഞാൻ എന്തൊക്കെ പ്രവർത്തിക്കും? ഞാൻ ജനിച്ചത് ഏത് നാട്ടിലാണെന്ന് എനിക്കറിയാം. എന്നാൽ ഞാൻ ഏത് നാട്ടിലാണ് മരണമടയുക? ഇതിനെത്തുടർന്നാണ് ഈ ആയത്ത് അവതരിപ്പിച്ചതെന്ന് നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. (*) 'അദ്യുശ്യജ്ഞാനത്തിന്റെ താക്കോലുകൾ'- അഥവാ ഖജനാക്കൾ-(مفاتيح الغيب) എന്ന് പ്രസ്താവിച്ചുകൊണ്ട് ഒരിക്കൽ നബി ﷺ ഈ വചനം ഓതുകയുണ്ടായെന്ന് ഇബ്നുഉമർ നിവേദനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. (ബു; മു.)

നമ്മുടെ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കും, ബുദ്ധിക്കും തികച്ചും അതീതമായ കാര്യങ്ങൾക്കാണ് അദ്യുശ്യജ്ഞാന(الغيب) എന്ന് പറയപ്പെടുന്നത്. സാധാരണ പതിവനുസരിച്ചോ, ലക്ഷണങ്ങൾ

رواه المنذرى وذكر البغرى وغيره ونحوه (*)

മുഖേനയോ ലഭിക്കുന്ന അനുമാനങ്ങൾ-അവ യഥാർഥമായി പുലർന്നാലും- അദ്യശ്യജ്ഞാ നമല്ല. അതുപോലെതന്നെ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളുടെ ഗ്രഹണശക്തിയെ ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ സഹായിക്കുന്ന യന്ത്രങ്ങൾ മുതലായ ഉപകരണങ്ങൾ വഴി സിദ്ധിക്കുന്ന അറിവുകളും അതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നതല്ല. ഉദാഹരണമായി കാറ്റ്, മേഘം, താപം, ഊർജ്ജം ആദിയായവ പരിശോധിച്ചു ഇന്നിന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ ഇന്ന സമയം മഴ പെയ്തേക്കുമെന്ന് കാലാവസ്ഥ നിരീക്ഷകൻമാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. വൈദ്യശാസ്ത്രം, ആരോഗ്യശാസ്ത്രം, ശരീരശാസ്ത്രം മുതലായവയിൽ വൈദഗ്ദ്ധ്യവും, പരിചയവും സിദ്ധിച്ചവർ ഗർഭത്തിലിരിക്കുന്ന കുട്ടിയെയും, രോഗിയുടെ മരണത്തെയും കുറിച്ച് ചില അഭിപ്രായങ്ങളും അനുമാനങ്ങളും പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു. ഇതെല്ലാം പലപ്പോഴും തെറ്റായും, പലപ്പോഴും ശരിയായുമിരിക്കും. പക്ഷേ അൽപസ്വൽപ വ്യത്യാസത്തോടുകൂടിയല്ലാതെ തികച്ചും സൂക്ഷ്മമായും കൃത്യമായും സംഭവിക്കുക കേവലം വിരളമാണ്.

ഇതുപോലെതന്നെ, ചില ജ്യോൽസ്യൻമാരും, ചില ശാസ്ത്രജ്ഞൻമാരും- ചിലതത്വങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി- ഈ ലോകഘടന താര്യമാറായിപ്പോകുന്ന ഒരു മഹാപ്രളയത്തെക്കുറിച്ച് ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ പ്രവചിക്കുന്നത് കാണാം. കാലനിർണ്ണയം ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള അത്തരം പ്രവചനങ്ങൾക്കൊന്നും തനി അനുമാനമെന്നതിൽ കവിഞ്ഞു യാതൊരു സ്ഥാനവും ഇല്ലതന്നെ. ചിലതെല്ലാം തെറ്റാണെന്ന് ഇതിനകം ലോകം കണ്ടുകഴിഞ്ഞു. ബാക്കിയുള്ളവയും അങ്ങിനെ തെറ്റായി പുലരുകയും ചെയ്യും. നാളെ ഞാൻ ഇന്ന കാര്യാം ചെയ്യുമെന്ന് പരിപാടിയിടലും, അഭിമാനിക്കലും സാധാരണ മനുഷ്യന്റെ പതിവാണിത്. പലപ്പോഴും അതിനു നേരെ വിപരീതമായ കാര്യങ്ങൾ സംഭവിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല, പരിപാടി പ്രകാരം സംഭവം നടന്നാൽ തന്നെയും സംഭവത്തിന്റെ നാനാവശങ്ങളെയും പരിശോധിക്കുമ്പോൾ അതിൽ പല ഏറ്റപ്പറ്റുകളും വന്നിട്ടുണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യും. അതിരിക്കട്ടെ, വരാനിരിക്കുന്ന ഏതെങ്കിലും ഒരു ദിവസത്തിന്റെ ആദ്യംതൊട്ട് അവസാനം വരെയുള്ള സമയങ്ങളിൽ-വേണ്ടാ, നാഴികയിലും വിനാഴികയിലും- എന്തൊക്കെയാണ്, എങ്ങിനെയാക്കെയാണ് തന്നിൽ സംഭവിക്കുകയെന്ന് ആർക്കെങ്കിലും മുൻകൂട്ടി കണക്കാക്കുവാൻ സാധിക്കുമോ? ഒരിക്കലുമില്ല. ചുരുക്കത്തിൽ മേൽ പ്രസ്താവിച്ച അഞ്ചു കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു പരിപൂർണ്ണവും സൂക്ഷ്മവുമായ അറിവ് അല്ലാഹുവിനല്ലതെ മറ്റാർക്കും ഇല്ലതന്നെ. നിശ്ചയമായും അവൻ സർവ്വജ്ഞനും സൂക്ഷ്മജ്ഞാനുമാകുന്നു. (إن الله علم خبير)

പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങൾ വഴി മനുഷ്യന് നേരിൽ കണ്ടെത്താവുന്ന ബാഹ്യമായ കാര്യങ്ങൾക്കപ്പുറം വല്ലതും അവന് അറിയുവാൻ കഴിയുന്നത് കാര്യകാരണ ബന്ധത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണല്ലോ. എന്നാൽ ഒരേ കാര്യത്തിന്തന്നെ നിരവധി കാരണങ്ങൾ സമ്മേളിക്കേണ്ടതുണ്ടായിരിക്കും. അവയെ പരിപൂർണ്ണമായും സൂക്ഷ്മമായും മനസ്സിലാക്കുവാൻ പ്രയാസവുമായിരിക്കും. ബാഹ്യമായ സാധാരണ കാരണങ്ങൾക്ക് നിദാനമായി മറ്റു ചില കാര്യകാരണങ്ങളുമുണ്ടാകാം. നിത്യസംഭവങ്ങളായ ചെറുതരം കാര്യങ്ങളിൽപ്പോലും അവയുടെ പൂർണ്ണപട്ടിക തയ്യാറാക്കുവാൻ മനുഷ്യന് കഴിവില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് വമ്പിച്ച പരിശ്രമങ്ങളും, അനേകം നിരീക്ഷണ പരീക്ഷണങ്ങളും നടത്തിയതിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ മനുഷ്യൻ ചെയ്യുന്ന ആസൂത്രണങ്ങൾ പലപ്പോഴും ആശ്ചര്യമാംവണ്ണം പിഴച്ചു പരാജയപ്പെട്ടുപോകുന്നതും. ഇപ്പന്തതെല്ലാം ഈ ഭൗതികലോകത്തെ നിത്യയാഥാർഥ്യങ്ങളാണ്. എന്നിരിക്കെ, ആത്മീയലോകത്തെയും, പരലോകത്തെയും കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു-അല്ലാഹു അറിയിച്ചു തന്ന

ാലല്ലാതെ- മനുഷ്യന് എന്താണ് അറിയുവാൻ കഴിയുക?! إلا قليلا (നങ്ങൾക്ക് അറിവിൽ നിന്നും അൽപം അല്ലാതെ നൽകപ്പെട്ടിട്ടില്ല- (17:85)

‘ഒരാളുടെ മരണം ഇന്ന നാട്ടിൽവെച്ചായിരിക്കണമെന്ന് അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചാൽ അവൻ അങ്ങോട്ട് പോകേണ്ടുന്ന ഒരാവശ്യം അല്ലാഹു ഉണ്ടാക്കുന്നു’ എന്ന് നബി ﷺ ഒരു ഹദീഥിൽ അരുളിച്ചെയ്തിരിക്കുന്നു. (തി; ത) ‘എന്റെ അറിവും, താങ്കളുടെ അറിവും, സൃഷ്ടികളുടെ എല്ലാംകൂടിയുള്ള അറിവും ചേർന്നാലും, അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിനെ അപേക്ഷിച്ചു ഈ കുരുവിയുടെ കൊക്ക് സമുദ്രത്തിൽ വരുത്തിയ കുറവ് പോലെയല്ലാതെ അതിൽ കവിഞ്ഞൊന്നും അതിൽ കുറവ് വരുത്തുകയില്ല. എന്ന് ഖിളദ് (അ) മുസാനബി(അ)യോട് പറഞ്ഞതായി ബുഖാരിയും, മുസ്ലിമും (റ) മറ്റും ഉദ്ധരിച്ച ദീർഘമായ ഒരു ഹദീഥിൽ കാണാം. അല്ലാഹു പറയുന്നു: (പറയുക: അല്ലാഹുവല്ലാതെ-ആകാശ ഭൂമികളിലുള്ളവർ- അദ്യശ്യകാര്യത്തെ അറിയുകയില്ല. (قل لا يعلم من في السموات والأرض الغيب إلا الله - النمل ٦٥)

الله اعلم وإليه المرجع والمآب وله الفضل والمنة